

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ ANTROPOLOGIE

KVALITA V DALŠÍM VZDĚLÁVÁNÍ
PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Magisterská diplomová práce

Obor studia: Andragogika

Autor: Bc. Michaela Nedvědová

Vedoucí práce: doc. Mgr. Jana Poláchová Vašátková, Ph.D.

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou práci na téma „*Kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků*“ vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne

Podpis

Děkuji vedoucí mé diplomové práce paní doc. Mgr. Janě Poláčkové Vašátkové, Ph.D. za odborné vedení, připomínky, doporučení a vstřícnost při konzultacích.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Michaela Nedvědová
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Obor studia:	Andragogika
Obor obhajoby práce:	Andragogika
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Jana Poláchová Vašátková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2019

Název práce:	Kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
Anotace práce:	Diplomová práce se zabývá dalším vzděláváním pedagogických pracovníků, zaměřuje se na tuto oblast vzdělávání dospělých z pohledu pedagogických pracovníků a na jejich vnímání kvality v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Teoretická část práce vymezuje základní pojmy uvedené v práci a seznamuje s jejich aktuálním legislativním rámcem. Cílem diplomové práce je analyzovat a interpretovat význam pojmu kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a identifikovat specifika a bariéry tohoto vzdělávání. Pro dosažení tohoto cíle byly v empirické části zvoleny dva směry-dvě výzkumné strategie. První směr výzkumu byl zaměřen na pedagogické pracovníky a jejich účast na dalším vzdělávání, na jejich vzdělávací potřeby, vnímání významu pojmu kvalita v dalším vzdělávání z jejich perspektivy a vnímání bariér v tomto typu vzdělávání. V souvislosti s touto výzkumnou strategií byly realizovány rozhovory se zástupci vedení škol/školských zařízení a dotazníkové šetření ve skupině pedagogických pracovníků. Druhým směrem výzkumu byla analýza nabídky vzdělávacích programů DVPP v Praze. Propojením obou částí výzkumu byla zodpovězena otázka, zda je možné uspokojit deklarované vzdělávací potřeby respondentů z řad pedagogických pracovníků tohoto regionu.
Klíčová slova:	další vzdělávání, celoživotní učení, kvalita dalšího

	vzdělávání, pedagogičtí pracovníci, profesní rozvoj učitelů, další vzdělávání učitelů, další vzdělávání pedagogických pracovníků, motivace a bariéry v dalším vzdělávání
Title of Thesis:	The Quality in The Further Education of Pedagogical Staff
Annotation:	The diploma thesis deals with further education of pedagogical staff, it focuses on this area of adult education through the view of pedagogical workers and on their perception of the concept of quality in further education of pedagogical workers. The theoretical part of the thesis defines the basic concepts mentioned in the thesis and introduces their current legislative framework. The aim is to analyze and interpret the perception of the term quality in the further education of pedagogical staff and to identify the specifics and barriers of this education. To achieve this, two directions - two research strategies - were chosen in the empirical part. The first direction of the research focused on teaching staff and their participation in continuing education, their educational needs, the perception of the importance of the concept of quality in continuing education from their perspective and the perception of barriers in this type of education. In connection with this research strategy, both interviews with representatives of school management / school facilities and a survey with a group of the teaching staff were conducted. The second direction of the research was to analyze the offer of DVPP educational programs in Prague. By linking together, the two parts of the research, the question of whether it is possible to meet the declared educational needs of respondents from the teaching staff of this region was answered.
Keywords:	further education, lifelong learning, the quality of further education, pedagogical staff, professional development of teachers, continuing education of teachers, the further education of pedagogical staff, motivation and barriers in further education
Názvy příloh vázaných v práci:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dotazník 2. Výběr z nabídky vzdělávacích programů

	<p>Národního institutu pro další vzdělávání</p> <p>3. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Univerzity Karlovy</p> <p>4. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Vzdělávacího institutu středočeského kraje</p> <p>5. Výběr z nabídky vzdělávacích programů společnosti META, o.p.s.</p> <p>6. Výběr z nabídky vzdělávacích programů společnosti INFRA s.r.o.</p>
Počet literatury a zdrojů:	63
Rozsah práce:	81 s. (110 395 znaků s mezerami)

OBSAH

ÚVOD	9
1 KVALITA V DALŠÍM VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ	11
1.1 Další vzdělávání, profesní rozvoj	11
1.2 Kvalita vzdělávání dospělých	14
1.3 Další vzdělávání pedagogických pracovníků	18
2 METODOLOGIE	28
2.1 Dílčí cíle, výzkumné otázky, hypotézy	28
2.2 Strategie výzkumu	30
3 ANALÝZA A INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT	37
3.1 Rozhovory se zástupci vedení škol/školských zařízení	37
3.2 Dotazníkové šetření v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	42
3.3 Analýza aktuální nabídky programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků u vybraných subjektů.	53
3.4 Diskuse a závěr šetření	57
ZÁVĚR	60
LITERATURA A ZDROJE	62
SEZNAM ZKRATEK	70
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	71
SEZNAM PŘÍLOH	72

ÚVOD

„Pojem "kvalita ve vzdělání" lze definovat velmi úzce nebo široce. Lze konstatovat, že ani země, které disponují v této oblasti nejrozvinutějším výzkumem a zázemím, nemají v definici kvality vzdělání zcela jasno.“ (Rýdl, 2002).

Kvalita vzdělávání patří, stejně jako další vzdělávání, mezi diskutovaná témata současné politiky i praxe. Děje se tak především v souvislosti s rostoucím významem celoživotního vzdělávání a učení jako nástroje rozvoje a prosperity jedince a společnosti a v souvislosti se zvyšujícími se nároky na úroveň a kvalitu vzdělávání. Kvalita vzdělávání bývá posuzována podle mnoha kritérií. Jedním z důležitých kritérií jsou pedagogové a kvalita jejich práce. Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků má umožnit pedagogům lépe zvládat nároky kladené na ně a jejich práci a pedagogům pomáhat zvyšovat kvalitu poskytovaného vzdělávání.

Diplomová práce se věnuje kvalitě dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Celoživotní rozvíjení profesních kompetencí pedagogů a jeho kvalita je přímou součástí vzdělávacího systému a má prostřednictvím uskutečňované pedagogické praxe zajistit lepší vzdělání žáků. Má tak zásadní vliv na kvalitu vzdělávání/vzdělání celé společnosti.

V oblasti školství a oblasti vzdělávacích akcí se po celý život pohybuji a na tuto oblast pohlížím z různých úhlů díky vlastní pedagogické praxi (jako volnočasový pedagog, krátce jako pedagog ZŠ), díky pedagogům v blízké rodině (pedagogové v MŠ a ZŠ) i díky svým dětem.

Cílem práce je analyzovat a interpretovat význam pojmu kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a identifikovat specifika a bariéry tohoto vzdělávání dospělých. Práce je členěna do dvou základních částí, na teoretickou a empirickou část. První část vymezuje základní pojmy

používané v práci a přibližuje jejich aktuální legislativní rámec, druhá část představí postup a výsledky dvou částí empirického šetření.

1 Kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků

Tématem této práce je kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Je potřebné nejdříve vymezit základní pojmy, které jsou v další části práce používány a uvést jejich aktuální legislativní rámec.

1.1 Další vzdělávání, profesní rozvoj

Další vzdělávání má stále důležitější pozici v našem životě. Definici pojmu můžeme nalézt např. ve Strategii celoživotního učení (Strategie, 2007, str. 9) *„Další vzdělávání probíhá po dosažení určitého stupně vzdělání, resp. po prvním vstupu vzdělávajícího se na trh práce (toto vymezení dalšího vzdělávání se částečně překrývá s vymezením počátečního vzdělávání, a to tím, že zahrnuje i formální vzdělávání získané dospělými ve školském systému).“*, případně v § 2 zákona č. 179/2006 Sb. (Česko, 2006a) *„Dalším vzděláváním se rozumí vzdělávací aktivity, které nejsou počátečním vzděláváním.“*. Dalším vzděláváním tedy nazýváme vzdělávání dospělých, které navazuje na počáteční vzdělávání a dospělí se jej účastní po vstupu na trh práce. Další vzdělávání získává na významu především v souvislosti se stále měnícími se životními podmínkami a potřebou jedince adaptovat se na tento stav, kdy permanentně dochází – vlivem rozvoje technologií, nových pracovních postupů, změn legislativy, ale i např. z důvodu ztráty zaměstnání nebo naopak vlivem kariérního postupu – k potřebě nových znalostí a dovedností.

Společně s počátečním vzděláváním je další vzdělávání součástí celoživotního učení („lifelong learning“) - konceptu navazujícího na koncept celoživotního vzdělávání („lifelong education“) - který klade důraz nejen na formální, ale i na neformální učení, a zdůrazňuje nutnost aktivního

přístupu jedince. Memorandum celoživotního učení (Memorandum, 2000) rozšířilo termín celoživotní učení na „všeživotní“ učení („lifewide“) – učení probíhajícího v celé šíři života a zahrnujícího všechny formy učení: formální, neformální i informální (Memorandum, 2000, s. 8). Učení (učení se) patří k základním dovednostem v naší znalostní společnosti a umožňuje tak získat, různými způsoby, dovednosti potřebné pro přizpůsobení se změnám ve společnosti. Tato dovednost je společností vyžadována a měla by být společností podporována a oceňována.

Další vzdělávání rozdělujeme na zájmové, občanské a další profesní vzdělávání (které dále dělíme na kvalifikační, rekvalifikační a normativní). Mezi druhy dalšího vzdělávání je vyzdvihováno profesní vzdělávání především pro svůj přínos k růstu produktivity ekonomiky. Ale jednotlivé druhy dalšího vzdělávání nelze jednoznačně oddělovat, neboť jak je uvedeno i v Národním programu rozvoje vzdělávání v České republice tzv. Bílé knize (Bílá kniha, 2001): *„Zájmové vzdělávání, iniciované zpravidla ze strany jednotlivce, sice slouží zpravidla především rozvoji zálib nebo osobně motivovaných znalostí, zároveň však jsou jeho výsledky využitelné i v profesní kariéře jednotlivce a přispívají ke zvyšování úrovně vzdělanosti ve státě.“* (Bílá kniha, 2001, s. 83). V souvislosti s dalším vzděláváním hovoříme také o profesním rozvoji. Za profesní rozvoj jsou považovány jakékoliv činnosti, kterými se rozvíjejí vědomosti, schopnosti, dovednosti, návyky a další charakteristiky profese¹ a které souvisejí s kariérním růstem.

Další vzdělávání je jako důležitá součást zahrnuto do všech zásadních dokumentů ČR týkajících se celoživotního učení. Základním dokumentem byl Národní program rozvoje vzdělávání v České republice tzv. Bílá kniha

---

¹ Profese je vymezována různými charakteristikami jako například rozsáhlou přípravou na vykonávání odborné práce, specifickými znalostmi, důležitostí a nezastupitelností. Získání statutu profese je i výsledek historicko-společenského procesu (procesu profesionalizace) kdy společnost uzná, že povolání je prestižní a že jej lze považovat za profesi (Lojdrová, 2014, s. 5).

z roku 2001 (Bílá kniha, 2001). Aktuálním klíčovým dokumentem je dokument Strategie rozvoje vzdělávací politiky ČR 2020 (Strategie, 2014). Legislativně je další vzdělávání ukotveno především v zákoně č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (Česko, 2006a). Díky tomuto zákonu je další vzdělávání také zdrojem pro získávání uznávaných kompetencí a kvalifikací (Průcha & Veteška, 2012, s. 64). Vyhláška č. 208/2007 Sb. (Česko, 2007) obsahuje podrobnosti k provedení zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, vyhláška č. 176/2009 Sb. (Česko, 2009) stanovuje náležitosti související s akreditacemi. Zákon č. 561/2004 Sb. - Školský zákon (Česko, 2004a) umožňuje školám realizovat vzdělávání dospělých nejen v prezenčním studiu. Aktuální znění zákoníku práce – Zákon č. 262/2006 Sb. (Česko, 2006b) - zaměstnavateli ukládá pouze povinnost zaškolit nebo zaučit nové pracovníky nebo pracovníky přecházející na nový druh práce, prohlubování kvalifikace (také udržování a obnovování kvalifikace) je povinností pracovníka. Mimo obecné pracovněprávní úpravy jsou pro určité skupiny zaměstnanců zavedeny odchylky od úpravy uvedené v zákoníku práce.² Ty určují povinnost vzdělávání se pro řadu cílových profesních skupin důležitých pro fungování země a odvětví národního hospodářství jako například úředníci veřejné správy, lékaře, učitele, nelékařské či sociální pracovníky (Mužík, 2012, s. 21).

Pedagogičtí pracovníci patří k důležitým profesním skupinám, a tak další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je upraveno speciální

---

² Takové právní úpravy jsou obsaženy v zákonech (Borovec, 2017): zákon č. 111/1998 Sb. (o vysokých školách), zákon č. 312/2002 Sb. (o úřednících územních samosprávných celků), zákon č. 95/2004 Sb. (o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta), zákon č. 96/2004 Sb. (o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče), zákon č. 563/2004 Sb. (o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů).

legislativou. Specifiky tohoto vzdělávání se tato práce zabývá v kapitole Další vzdělávání pedagogických pracovníků.

1.2 Kvalita vzdělávání dospělých

Vzdělávání dospělých je z velké části financováno ze soukromých zdrojů (účastníci, zaměstnavatelé) – je tak pochopitelná snaha o efektivní využití a návratnost investovaných prostředků, jichž je významným aspektem kvalita vzdělávacích služeb. Kvalitu lze v této souvislosti chápat jako míru dosažení předem stanovených požadavků a očekávání všech zúčastněných (Dvořáková & Šerák, 2016, s. 147). Pedagogický slovník (Průcha, Walterová, & Mareš, 2009) představuje „kvalitu vzdělání/vzdělávání“ jako pojem, který je často používán v teorii i materiálech vzdělávací politiky, ale není dostatečně vyjasněn. Dále říká *„Ponejvíce se chápe ve významu evaluačním, tj. jako úroveň produkce vytvořené jednotlivou školou, souborem škol určitého stupně či druhu nebo celým vzdělávacím systémem země.“* (Průcha, Walterová, & Mareš, 2009, s. 139). Toto vymezení pomocí „úrovně produkce“, ale pojednává spíše o kvalitě vzdělání-výsledku procesu vzdělávání. V andragogickém slovníku Průcha a Veteška (Průcha & Veteška, 2012) vysvětlují: *„Ve vzdělávání dospělých se nepodařilo zkonstruovat a aplikovat nástroje pro objektivní měření kvality vzdělávacích procesů a jejich výsledků. Používají se jen způsoby evaluace založené na subjektivním hodnocení vzdělávacích akcí, lektorů apod. ze strany účastníků.“* (Průcha & Veteška, 2012, s. 160). V dokumentu MŠMT Průvodce dalším vzděláváním (Průvodce, 2010, s. 16) nalezneme, že kvalita procesu dalšího vzdělávání závisí na třech vzájemně souvisejících a provázaných faktorech: na všeobecné schopnosti vzdělávací instituce plnit požadavky zákazníků, na kvalitě lektorů a na kvalitě poskytovaných vzdělávacích programů.

Národní ústav pro vzdělávání na svých webových stránkách v příspěvku „Co je kvalita dalšího vzdělávání a jak ji poznat“ (NUV, 2018)

uvádí: „Podpora dalšího vzdělávání z evropských dotací přispěla sice k jeho rozvoji, současně však způsobila, že jeho významnou část realizují vzdělávací instituce na základě výběrových řízení, jejichž hlavním či dokonce jediným kritériem je právě cena.“. Ve snaze „narovnat takovou situaci“ jsou v závěru příspěvku vymezena hlavní kvalitativní kritéria (jako souhrn zkušeností vzdělávacích institucí i jejich zákazníků a odborníků) pro instituce dalšího vzdělávání: kvalita lektorů, kvalita procesů vzdělávání a měření jeho efektivity, kvalita materiálně technického a didaktického zázemí, zákaznický komfort (NUV, 2018). Palán označuje kvalitu ve vzdělávání jako úroveň vzdělávání zajišťující optimální uspokojování vzdělávacích potřeb. Vzdělávací potřeby vznikají za stavu, kdy jedinec postrádá znalosti nebo dovednosti, které mají význam pro jeho další existenci, ze snahy jednotlivce dosáhnout rovnováhy mezi svými možnostmi a možným sociálním a pracovním uplatněním. Je možné vzdělávací potřeby také charakterizovat jako interval mezi aktuálním výkonem a předem definovaným standardem výkonnosti. Ovlivňovány jsou trhem práce, ale i vlivy osobnostními a společenskými (Palán, 2002, s. 234). „Obvykle je kvalita chápána jako splnění požadované úrovně nebo překročení požadavků odběratelů (posluchačů, podniků, státu apod.). Je tedy dána vzdělávacími cíli a stupněm jejich splnění a především výsledky, kterých bylo dosaženo ve vzdělávací činnosti.“ (Palán, 2002, s. 108). Ke složitosti problému kvality ve vzdělávání dodává, že dosažení/nedosažení požadované kvality ovlivňuje mnoho faktorů například definování základní koncepce, kvalifikovanost vzdělavatelů, motivace účastníků, schopnost zjistit skutečné vzdělávací potřeby, kvalita akreditace programů (Palán, 2002, s. 108).

Jak bylo uvedeno výše, výsledná kvalita vzdělávání dospělých je ovlivněna mnoha faktory, mezi které patří i postoje dospělých ke vzdělávání. Tyto postoje ovlivňují tři psychologické charakteristiky - motivace, zájem, potřeby – které lze obtížně odlišit a často se zaměňují (Průcha, 2014, s.35). Motivace je mechanismus podnětů podmiňující lidské jednání a je základní

podmínkou aktivní účasti v procesu vzdělávání. Jde o vzájemný vztah a souhrn hybných faktorů (motivů, pohnutek) - vnitřních i vnějších. V dalším profesním vzdělávání je vysoce motivující návaznost na individuální profesní zájmy a zajištění použitelnosti nově získaných znalostí a dovedností, a je jedním ze znaků efektivnosti vzdělávacího procesu. (Palán, 2002, s. 125). Česká společnost prošla od roku 2000 mnoha změnami a dospělí by měli, ve snaze vyrovnat se těmto změnám, přirozeně být motivováni k učení se a vzdělávání se (Rabušicová & Rabušic, 2008, s. 97). Této oblasti se věnovalo výzkumné šetření autorů „Vzdělávání dospělých“ uskutečněné v roce 2005. Závěry šetření je mj., že zatímco neformální vzdělávání je motivováno především mimopracovními důvody, pro účast na formálním vzdělávání je prvořadá pracovní motivace. Jako zajímavost je vyzdvižen různý význam pracovní motivace v různých vzdělanostních skupinách (čím vyšší vzdělání, tím vyšší podíl mimopracovní motivace). Existuje hypotéza, že vzdělanější jedinci přestávají vzdělávání v dospělém věku chápat výhradně v jeho ekonomické dimenzi. *„Vzdělávání zde nevystupuje jen jako nástroj navyšování vlastního lidského kapitálu, ale také jako prostředek sebekultivace a osobního rozvoje. Což jsou prvky, které velmi souzní s teoriemi (a ideály) společnosti vědění.“* (Rabušicová & Rabušic, 2008, s. 109).

Pokud zmiňuji motivace (zájem, potřeby) je nutné uvést i různé bariéry, které do procesu dalšího vzdělávání rovněž zasahují a mají vliv na kvalitu vzdělávání. Zásadní bariéry lze vysledovat ze souvislostí mezi vnímanými bariérami a reálnou účastí na vzdělávání. Těm, kteří se neúčastní, stojí v cestě především osobnostní faktory. Lze hovořit o dvou kategoriích bariér. Těmi jsou bariéry vnitřní – osobnostní: akceptace zažitého tradičního modelu vzdělávání-kontinuálního a umístěného do mladého věku, vlastní přesvědčení o dostatečnosti znalostí a dovedností pro výkon profese, malý zájem o osobní rozvoj cestou formálního vzdělávání-studia,

demotivující zkušenosti ze školy, a dále bariéry vnější – situační: nedostatek vnějších impulzů ke vzdělávací aktivitě (Rabušicová & Rabušic, 2008, s.105).

V České republice není v oblasti kvality dalšího vzdělávání k dispozici žádný jednotný systém řízení kvality (Dvořáková & Šerák, 2016, s. 147). Kvalita je nejčastěji hodnocena pomocí standardů, kdy dosažení standardu (stanovené a formalizované úrovně požadavku) bývá potvrzováno certifikátem („certifikovat“ lze např. podle normy ČSN EN ISO 9001:2000, jiné pojetí kvality pak lze nalézt v modelu EFQM) nebo je její dosažení stvrzeno kontrolním orgánem – v regionálním školství, ve kterém si dospělí mohou doplnit své vzdělání, se jedná např. o Českou školní inspekci. Ve snaze deklarovat a prokazovat kvalitu, a tím tak pomoci lépe a jednodušeji rozlišit velké množství vzdělávacích institucí a jejich programů, existuje řada resortních akreditačních systémů (pro čerpání prostředků na vzdělávání za pomoci čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu, ale i mimo ně). Vedle těchto resortních akreditací (resorty školství, zdravotnictví, vnitra, práce a sociálních věcí) existují další akreditace např. u Českého institutu pro akreditaci (ČIA). Resortním pojetím akreditací vzdělávacích programů vzniklo mnoho odlišných systémů s rozdílnými požadavky pro udělení akreditací. Vzdělávací organizace přistupují k akreditacím odlišně: akreditace mohou být využívány jako osvědčení kvality, nebo jako možnost přístupu k finančním prostředkům ze státního rozpočtu, nebo jako součást marketingu firmy (Průvodce, 2010, s. 17).

Kvalitě vzdělávání byla věnována pozornost v projektu Koncept (Koncepte dalšího vzdělávání, 2013). Jednalo se o národní projekt MŠMT (řešitelem byl NÚOV), jehož hlavním cílem bylo vytvoření systematické podpory dalšího vzdělávání. Výstupem z tohoto projektu bylo mj. vytvoření profesní kvalifikace „Lektor dalšího vzdělávání“ (která spadá do právního rámce zákona č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání). Na tomto projektu spolupracovala i Asociace institucí vzdělávání

dospělých ČR (AIVD), která je spolu s dalšími odbornými sdruženími v této oblasti aktivní, mj. pořádá soutěže „Lektor/lektorka roku“ a „Vzdělávací instituce roku“ (AIVD, 2019). V rámci projektu Koncept vznikla publikace „Systémový rozvoj dalšího vzdělávání. Koncepční studie.“, jejíž součástí je návrh systému ratingu vzdělávacích institucí jako pomoc zákazníkům orientovat se v poměru mezi cenou a kvalitou, aniž by se musel zákazník umět orientovat v jednotlivých kritériích, která kvalitu vzdělávací instituce vytvářejí (Systémový rozvoj, 2013, s. 28). Rating hodnotí lektorské zázemí (kvalifikaci lektorů, provedení výuky lektorem), proces vzdělávání a měření jeho efektivity (průběh vzdělávání vzhledem ke vzdělávacím potřebám účastníků, přizpůsobení programu těmto potřebám, schopnost dosahovat a ověřovat deklarované cíle), materiálně-technické a didaktické zázemí (prostory, materiály pro výuku, technika a didaktické pomůcky), zákaznický přístup (šíře a dostupnost nabídky vzdělávání, nabídka poradenských služeb, obsahová i časová flexibilita apod.). Systém ratingu vzdělávacích institucí do dnešního dne není, bohužel, implementován a není funkční. V pilotním provozu je např. Monitor dalšího vzdělávání (DV Monitor, 2018) a eduRATING (EduRating, 2018).

Zatím neexistuje funkční databáze vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů a jejich hodnocení, a ani s pojmem „rating vzdělávacích institucí“ není veřejnost zřejmě dostatečně obeznámena. Zákazníkovi v oblasti dalšího vzdělávání zatím stále zbývá spolehnout se především na vlastní vymezení kvality a rozhodování se pro volbu konkrétního vzdělávacího programu dle vlastních kritérií kvality.

1.3 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

V legislativě a oficiálních dokumentech MŠMT je používán termín „pedagogický pracovník“. Tento pojem vymezuje § 2 Zákona č. 563/2004 Sb., který mj. uvádí: „*Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací,*

přímou výchovnou, přímou speciálněpedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činností přímým působením na vzdělávaného". Pedagogický pracovník je osoba, která je plně způsobilá k právním úkonům, s odbornou kvalifikací pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává bezúhonná, zdravotně způsobilá osoba se znalostí českého jazyka (Česko, 2004b). Jak dále výše citovaný zákon vymezuje, přímou pedagogickou činnost vykonává učitel, pedagog v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, vychovatel, speciální pedagog, psycholog, pedagog volného času, asistent pedagoga, trenér, metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně, vedoucí pedagogický pracovník. Pojem „učitel“ označuje podskupinu kategorie „pedagogický pracovník“. V praxi se běžně setkáme s širším použitím termínu „učitel“ a „další vzdělávání učitelů“ (DVU). Tyto termíny se používají v praxi i v odborné literatuře. Pojmy „pedagogický pracovník“, „pedagog“, „učitel“ a „další vzdělávání pedagogických pracovníků“ (DVPP), „další vzdělávání učitelů“ (DVU) budeme v této práci používat jako synonyma.

Oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je upravena legislativně, tuto oblast upravuje zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Česko, 2004a): financování DVPP, povinnost ředitele vyvážet podmínky pro DVPP; zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících (Česko, 2004b): povinnost pedagogických pracovníků po dobu výkonu své pedagogické činnosti se dále vzdělávat z důvodu obnovování, udržování a doplňování kvalifikace a k tomu příslušející volno v rozsahu 12 pracovních dnů ve školním roce; vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků (Česko, 2005). Legislativa stanovuje, že ředitel školy organizuje další vzdělávání podle plánu, který projedná s příslušným odborovým orgánem a v úvahu bere nejen zájmy pedagogických pracovníků, ale také potřeby a

možnosti školy. Jednotlivé druhy dalšího vzdělávání a jeho minimální délka studia jsou vymezeny vyhláškou č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání (Česko, 2005): kvalifikační vzdělávání (studium ke splnění kvalifikačních a dalších kvalifikačních předpokladů) a průběžné vzdělávání (studium k prohlubování odborné kvalifikace; zejména účast na kurzu a semináři nejméně v délce 4 vyučovací hodiny). Další vzdělávání pedagogických pracovníků – jako druh vzdělávání financovaný ze státního rozpočtu – se může uskutečňovat pouze prostřednictvím akreditovaných vzdělávacích programů v akreditovaných vzdělávacích institucích. Pro oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků provádí akreditační řízení³ přímo Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT, 2018).

V České republice je další vzdělávání pedagogických pracovníků/učitelů (further education of pedagogical staff/teachers, continuing education for teachers) vymezeno zákonem a je součástí profesního rozvoje pedagogů (continuing professional development of teachers). Při mezinárodních průzkumech dochází ke slučování (záměně) uvedených pojmů (Profese učitele, 2016 a The Teaching Profession, 2015). Výsledky šetření mohou být následně prezentovány jako například v šetření „Teaching careers in Europe: Access, progression and support“ (Teaching

---

³ Akreditace vzdělávacích programů pořádaných v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí ustanoveními zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů (Česko, 2004b) a vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků (Česko, 2005). MŠMT na základě žádosti vzdělávací instituce o akreditaci (jejíž součástí je žádost o akreditaci alespoň jednoho vzdělávacího programu DVPP), doložení potřebných dokumentů a splnění vymezených požadovaných kritérií (posuzované akreditační komisí) akredituje vzdělávací instituce a jejich vzdělávací programy zaměřené na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Platnost akreditace instituce je 6 let (automaticky se prodlužuje po dobu platnosti alespoň jednoho vzdělávacího programu dané instituce), platnost akreditace vzdělávacího programu jsou 3 roky. Akreditovaná vzdělávací instituce odpovídá za dodržování úrovně a obsahu vzdělávání ve vzdělávacích kurzech podle posouzeného a schváleného vzdělávacího programu. Činnost akreditovaných vzdělávacích institucí při uskutečňování akreditovaných programů kontroluje MŠMT, které může akreditaci vzdělávacímu programu/vzdělávací instituci odejmout (MŠMT, 2018).

careers in Europe, 2018, s.57), kde je uvedeno, že v České republice patří další vzdělávání pedagogů k profesní povinnosti a nelze označit jako povinné, neboť legislativně není vymezen minimální povinný počet hodin takového vzdělávání. Což je v zjevném rozporu s předchozím odstavcem.

Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků je věnována pozornost ve strategických materiálech školství České republiky. V roce 2014 byl vládou schválen dokument „Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020“, který nahrazuje „Národní program rozvoje vzdělávání v ČR“ (tzv. Bílou knihu) z roku 2001, neboť se oproti době vzniku Bílé knihy významně proměnil technologický, ekonomický a politický kontext, v němž se vzdělávání uskutečňuje. Strategie vzdělávání 2020 je aktuálním klíčovým dokumentem, který ve svých klíčových prioritách obsahuje mj. podporu kvalitní výuky učitele a s tím související dokončení a zavedení kariérního systému (Strategie, 2014, s. 25-26). Kariérní systém (také kariérní řád) má podpořit celoživotní profesní rozvoj učitelů a propojit ho se systémem odměňování. Navrhované změny pro novelizaci zákona č. 563/2004 Sb. se neseťkaly ani se souhlasem pedagogických pracovníků (třístupňový standard učitele, atestační řízení, roli uvádějícího učitele apod.), do dnešního dne snahy o zavedení kariérního řádu zůstaly bez konkrétních výsledků. Zlepšení vzdělávání pedagogických pracovníků patří také mezi cíle v dokumentech Evropské unie (European Report, 2000, s. 47). Zvyšování kvality/profesionality učitelů, přípravného vzdělávání učitelů a jejich dalšího profesního rozvoje se stalo ve vyspělých zemích jednou z priorit vzdělávací politiky. Souvisí to se zvyšujícími se nároky na kvalitu školního vzdělávání, což s sebou nese snahu o profesionalizaci učitelství (Spilková, 2016, s. 368). V případě učitelství jde o profesionalizaci v jiné době než u tradičních profesí (lékař, právník) a v mnohém odlišnou. Dle Spilkové (Spilková, 2016, s. 369-371) musí učitelství hledat vlastní cestu a tou je spíše profesionalismus učitelské komunity než naplňování formálních charakteristik profese¹. Mělo

by to být vše, co se týká učitelské profese: kvalitní základ v podobě vysokoškolského studia, celoživotní profesní rozvoj a systematické vzdělávání, profesní hodnoty (ctnosti), etika profese učení aj. Spilková uvádí (Spilková, 2016, s. 370), že bohužel učitelství stále setrvává spíše na úrovni semiprofese, v mnoha aspektech směřuje dokonce k deprofesionalizaci, neboť nejsou naplněny ani klíčové znaky skutečné profese – neexistuje profesní standard, etický kodex, profesní komora. Oproti mnoha evropským zemím v České republice profesní standard učitele, který by obsahoval i jasně stanovené požadavky na profesní rozvoj učitelů, není. Povinnosti průběžného vzdělávání jsou legislativně stanoveny jako povinnost, ale pro monitorování naplňování této povinnosti nejsou na národní úrovni mechanismy (Starý, 2012, s. 19). Témata kvality učitelů a podpory učitelského vzdělávání se až na výjimky nikdy nedostala mezi priority vzdělávací politiky ČR. Většinou se jednalo jen o v obecné poloze zdůrazňovanou důležitost učitelů v proměnách školství a nutnost proměn jejich vzdělávání ve smyslu profesionalizace. Konkrétní kroky však znamenaly opak - zpochybňování profesionality a požadavků na kvalifikaci učitelů - deprofesionalizaci (Spilková, 2016, s. 381). Otázky profesionality - dle Janíka (Janík, 2016) se jedná o vnímání odpovědnosti za svěřenou oblast „péče“ i za kvalitu jejího výkonu - jsou křehké a složitě se vyjednává, co to profesionalita učitelů, a s ní související kvalita (ve) vzdělávání je, čím se vyznačuje a jak jí co nejučinněji dosahovat (Spilková & Janík, 2016, s. 367).

Ve snaze garantovat kvalitní, jednotnou a celoplošnou realizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byl v roce 2005 Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zřízen Národní institut pro další vzdělávání (NIDV) a došlo ke sloučení 14 samostatných krajských pedagogických center v jednu zastřešující organizaci. Tato příspěvková organizace, přímo řízená MŠMT, se sídlem v Praze a pobočkami v krajských městech, má za úkol mj. DVPP koordinovat, realizovat, zpracovávat projekty využívající

prostředky z Evropských sociálních fondů aj. Na poskytování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se mimo NIDV podílejí vysoké školy a jejich fakulty, katedry a specializovaná pracoviště (jako např. Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství (ÚPRPŠ) - vědecko-výzkumné a vzdělávací pracoviště Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze aj.), vzdělávací instituce zřizované kraji (jako např. Vzdělávací institut Středočeského kraje), samotné školy, instituce mimo resort školství, neziskové organizace a různé komerční subjekty. Mezinárodní programy zajišťuje a realizuje Dům zahraniční spolupráce, na DVPP spolupracuje i Národní ústav pro vzdělávání (NÚV). Na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT, 2018) lze nalézt akreditované poskytovatele DVPP a jejich akreditované programy, přehled vybraných poskytovatelů a jejich vzdělávacích akcí DVPP nabízí na svých webových stránkách i Národní institut pro další vzdělávání (NIDV, 2018). Pedagogičtí pracovníci mohou pro své další vzdělávání, svůj profesní rozvoj, využít nabídky i jiných než akreditovaných programů. Tyto neakreditované programy si učitelé pak hradí převážně ze svých financí. Jen minimum škol/školských zařízení disponuje volnými finančními prostředky na úhradu takových programů vzdělávání (viz legislativa k financování vzdělávání hrazeného ze státního rozpočtu).

Jak uvádí Průcha a Veteška (Průcha & Veteška, 2012, s. 64) další vzdělávání pedagogických pracovníků je celoživotní rozvíjení profesních kompetencí, které navazuje na přípravné vzdělávání profesní a odborné vzdělávání pedagogických pracovníků po skončení jejich odborné přípravy na povolání. Kohnová (2004, s. 59) charakterizuje další vzdělávání učitelů jako systematický, nepřetržitý a koordinovaný proces, který navazuje na pregraduální vzdělání, trvá po celou dobu učitelovy profesní dráhy a zahrnuje celoživotní rozvíjení profesních kompetencí učitele a trvalý osobnostní rozvoj učitele. Jedná se o jeden ze základních předpokladů

transformace školství a nejefektivnější formu vyrovnávání obsahu i metod vzdělávání a výchovy ve školství s rychlými proměnami v hospodářsko-technickém i kulturně sociálním kontextu. Profesionální rozvoj učitelů má tři základní složky (navzájem se doplňující a pro profesionální rozvoj jednotlivce a kvality školy všechny tři nezastupitelně významné): institucionální další vzdělávání učitelů, sebevzdělávání a znalosti, zkušenosti a dovednosti získané profesní praxí učitele (Kohnová, 2012, s. 19). Starý navrhuje (na základě zahraničních trendů) definování profesionálního rozvoje učitelů jako souboru aktivit vedoucích ke zdokonalování výkonu profese učitele a zkvalitňování výsledků učení žáků, zahrnujícího akce dalšího vzdělávání učitelů, vzájemný odborný diskurz mezi pedagogy i samostudium. Systematické hodnocení takového profesionálního rozvoje učitelů umožňuje, aby se profesionální růst promítal do jeho diferencovaného odměňování a kariérního postupu (Starý, 2012, s. 11-12).

Další vzdělávání učitelů souvisí nejen s rozvojem profesionální dráhy učitele, ale i s rozvojem školy, školské politiky a se sociálním rozvojem obecně (Lazarová, 2006, s. 7). Vedle politických, ekonomických a organizačních okolností (což je řešitelné zákony, předpisy a vyhláškami) mají pro účinnost dalšího vzdělávání učitelů zásadní význam faktory pedagogické (identifikace vhodných forem vzdělávacích metod pro dospělé), psychologické (osobní a osobnostní vlivy usnadňující či blokuující procesy učení) a sociální (sociální kontext, ve kterém se vzdělávání učitelů odehrává) – faktory determinující efektivitu dalšího vzdělávání učitelů, jejich profesionálního rozvoje (Lazarová, 2006, s. 8). Jak uvádí Lazarová & Prokopová (Lazarová & Prokopová, 2004, s. 1) ve svém šetření ke vzdělávání učitelů *„...má-li přinášet užitek, pak by se jeho výsledky měly zřetelně promítat do školní praxe a iniciovat její změny“* tzn. mělo by být efektivní. Autorky se ve svém šetření věnují faktorům psychologickým a sociálním – kterým není vždy věnována dostatečná pozornost – a zaměřují se na učitele, jak pojmu

další vzdělávání rozumějí, podle čeho si vzdělávací akce vybírají a jak formulují své vzdělávací potřeby. Lazarová uvádí, že je třeba považovat motivaci učitelů za nezbytnou podmínku efektivity dalšího vzdělávání učitelů. Motivaci k učení charakterizuje jako složitý proces, který lze jen obtížně výzkumně sledovat a z vnějšího pohledu popisovat. Jako hlavní determinanty motivace k dalšímu vzdělávání uvádí trvalejší osobnostní rysy, věk učitele, kariérní postup učitele, pohlaví učitele, zkušenosti učitelů s dalším vzděláváním, osobní a rodinný kontext, řízení dalšího vzdělávání z úrovně školy i školské politiky (Lazarová, 2006, s. 79). V České republice bylo podle statistické ročenky školství za rok 2016/2017 na základních školách přes 73 tisíc učitelů, z toho 84 % žen (61,5 tisíc). Na prvním stupni byl podíl žen 92 %, na druhém 75 %, tři ze čtyř učitelů na 2. stupni ZŠ tedy byly ženy. Na středních školách mají muži zastoupení 40 % a mezi akademickými pracovníky již převládají a tvoří 64 % (Statistické ročenky školství, 2018). V šetření TALIS uvedli učitelé v ČR jako nejčastější bariéru pro účast v profesním vzdělávání nemožnost sladit pracovní rozvrh se vzdělávacími aktivitami, dále pak nedostatečnou motivaci k vzdělávání a jeho přílišnou finanční nákladnost (TALIS ČR, 2013, s. 18).

Cíle dalšího vzdělávání vyplývají z analýzy vzdělávacích potřeb, které můžeme charakterizovat jako rozdíly mezi požadovanou úrovní výkonu (znalostí a dovedností) a aktuální úrovní výkonu (znalostí a dovedností). Takové cíle vyplývají z analýzy vzdělávacích potřeb pedagogů, ale i z potřeb školy a celého školského systému. Kohnová uvádí, že cíle dalšího vzdělávání dle Hoebena (Kohnová, 2007, s. 94) - jako je zdokonalování profesních dovedností učitelů, vnitřní rozvoj školy, zdokonalování vyučovacího a učebního procesu, zavádění inovací a změn ve vzdělávání, osobnostní vývoj učitelů - nelze vnímat jako výčet jednotlivých cílů dosahovaných různými programy, ale jako souhrn dílčích cílů každého programu určeného pro další profesní vzdělávání učitelů. „Vzdělávání učitelů obecně jakožto vzdělávání

vzdělavatelů má svá specifika. Další vzdělávání, které bude jen jednostranně zaměřené, i když by učitel jeho absolvováním získal novou kvalifikaci, nepřispěje dostatečně ke zkvalitnění jeho práce.“ (Kohnová, 2007, s. 94). Dle šetření TALIS (TALIS ČR, 2013) je nejčastěji profesní vzdělávání zaměřeno na prohloubení faktických znalostí a vědomostí v předmětech (které učitel vyučuje), dovednosti v oblasti ICT potřebné pro výuku, pedagogické kompetence pro výuku předmětů (TALIS ČR, 2013, s. 25).

Kvalita ve vzdělávání je spojena s pojmem efektivita vzdělávání, která, jak bylo uvedeno výše, patří společně s kvalitou lektorů, kvalitou procesů vzdělávání (a měření jeho efektivity), kvalitou materiálně technického a didaktického zázemí a zákaznickým komfortem mezi hlavní kvalitativní kritéria pro instituce dalšího vzdělávání. Efektivní vzdělávací akce by měla přinášet jasně rozpoznatelný užitek subjektům ve všech zainteresovaných úrovních: na úrovni jednotlivců (učitelů), na úrovni školy a na celospolečenské úrovni (Lazarová, 2006, s. 39). Skutečná efektivita dalšího vzdělávání se ale může projevit až po čase – je tedy mnohdy obtížné efektivitu vzdělávací akce posoudit. Lazarová vyjadřuje názor, že *„Je-li další vzdělávání učitelů financováno školami, pak by mělo být efektivní (a užitečné) především pro ně a mělo by mít vliv na kvalitu práce učitele.“* (Lazarová, 2006, s. 40).

Další vzdělávání pedagogů je nezbytně nutné pro udržení kvality a úrovně vzdělávacího systému a zároveň je nástrojem inovace vzdělávacího systému. Je také jedním ze 16 sledovatelných znaků kvality školy zveřejněných ve studii Komise EU „European Report on Quality of School Education. Sixteen Quality Indicators“ (European Report, 2000, s. 47). Mužík (Mužík, 2012, s. 160) zmiňuje klady a zápory současného systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků diskutovaných v odborné veřejnosti. Ke kladným stránkám řadí širokou nabídku programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a jejich flexibilitu

(přizpůsobení se aktuálním potřebám, místní a časovou dostupnost nabízených programů). Ze záporů zmiňuje především malé propojení dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) s kariérním systémem pedagogů, nedostatečná statistická šetření vzdělávacích potřeb učitelů, chybějící analýzy účelnosti vynakládaných finančních prostředků, nepřehlednost nabídky programů DVPP pro klienty.

Tato práce se věnuje vnímání kvality dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (jedné ze složek profesního rozvoje pedagogických pracovníků) – a to vnímání z pohledu pedagogů/učitelů. Kvalita ve vzdělávání je zde vnímána jako souhrn kvality lektorů, kvality procesů vzdělávání (a jeho efektivity), kvality materiálně technického a didaktického zázemí a zákaznického komfortu. Empirická část této práce se zaměřuje na učitele jako koncové zákazníky dalšího vzdělávání, nahlíží do aktuálního stavu vztahu pedagogů k oblasti DVPP a pokouší se tento stav analyzovat vzhledem ke kvalitě v dalším vzdělávání pedagogů.

2 Metodologie

V předchozích kapitolách byly představeny oblasti, kterými se zabývá tato práce a které teoreticky ukotvují problematiku. Těmito oblastmi je další vzdělávání dospělých, motivace a bariéry ve vzdělávání dospělých, kvalita (dalšího) vzdělávání, pedagogičtí pracovníci, další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), vzdělavatelé dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Tato kapitola popisuje metodologii výzkumného šetření. Výzkum byl veden dvěma směry-dvěma strategiemi. První směr se zaměřil na výzkum v oblasti vzdělávaných – oblast pedagogických pracovníků ve školách/školských zařízeních, druhý směr se zaměřil na výzkum v oblasti nabídky organizací působících v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

2.1 Dílčí cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Cílem diplomové práce je analyzovat a interpretovat význam pojmu kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a identifikovat specifika a bariéry tohoto vzdělávání dospělých. Cíl byl konkretizován do dílčích cílů:

1. Zjistit, zda mají oslovení pedagogové zájem o vzdělávání a identifikovat vzdělávací potřeby respondentů v daném regionu napříč různými typy škol/školských zařízení.
2. Interpretovat pojetí kvality v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků z pohledu respondentů a identifikovat jejich bariéry v tomto vzdělávání.
3. Analyzovat aktuální nabídku akreditovaných kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vybraných subjektů daného

regionu a zjistit oblasti vzdělávání, na které se kurzy aktuálně zaměřují.

4. Zjistit, zda v daném regionu existuje nabídka takových vzdělávacích programů, které by naplnily deklarované vzdělávací potřeby respondentů z daného regionu.

Dílčí cíle práce budou dosaženy odpověďmi na výzkumné otázky:

1. Jaký je deklarovaný zájem oslovených pedagogů o další vzdělávání, jaké jsou vzdělávací potřeby respondentů působících v různých typech škol/školských zařízení daného regionu?
2. Jak vnímají respondenti pojem kvalita v dalším vzdělávání?
3. Jaké jsou bariéry respondentů v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, co demotivuje respondenty k účasti na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)?
4. Jaká je aktuální nabídka akreditovaných kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků u vybraných organizací působících v oblasti DVPP?

Dílčí cíle 1-3 byly splněny v rámci první strategie výzkumu, cíl 4 byl splněn v rámci druhé strategie.

Byly stanoveny hypotézy:

1. Pracovní pozice, na které pedagogický pracovník ve škole/školském zařízení působí, má vliv na oblasti vzdělávání DVPP, kterých se pedagogický pracovník účastní.
2. Věk pedagogického pracovníka ovlivňuje množství času věnovaného jeho profesnímu rozvoji.
3. Deklarované důvody neúčasti na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků se u žen a mužů liší.

Součástí empirické části je potvrzení či zamítnutí hypotéz za použití χ^2 -testu (Hendl, 2015, s. 314-322). V případě testování třetí hypotézy („Deklarované důvody neúčasti na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků se u žen a mužů liší“) byly reakce respondentů na otázky související s důvody neúčasti na vzdělávací akci DVPP sloučeny do vyjádření nesouhlasu (naprosto nesouhlasím a nesouhlasím) a souhlasu (naprosto souhlasím a souhlasím), reakce nedokážu posoudit nebyly do testování zařazeny.

2.2 Strategie výzkumu

Výzkum vedený prvním směrem, první strategií byl proveden ve vybraných čtyřech vzdělávacích organizacích čtyř různých typů škol/školských zařízení (MŠ, ZŠ, SŠ, DDM) působících ve školním roce 2018/19 v Praze a zvolených na základě dostupnosti. Vedení čtyř různých škol/školských zařízení bylo osloveno se žádostí o spolupráci. Ta byla navázána za podmínky (shodně u celého základního souboru), že bude zachována anonymita těchto zařízení a ve výstupech bude uváděn jen typ zařízení (MŠ, ZŠ, SŠ, DDM). V tomto prvním směru výzkumu byly použity dva výzkumné nástroje:

1. Rozhovory se zástupci vedení těchto čtyř škol/školských zařízení čtyř různých typů škol/školských zařízení (MŠ, ZŠ, SŠ, DDM) působících ve školním roce 2018/19 v Praze.

Polostrukturované rozhovory se věnovaly oblastem souvisejících s dalším vzděláváním (jako vzdělávací potřeby pedagogů, aktuální témata DVPP, tvorba vzdělávacích plánů, zájem pedagogů o další vzdělávání, kariérní řád, motivace a bariéry v dalším vzdělávání pedagogů, účast na vzdělávacích programech DVPP, financování vzdělávacích akcí, způsob výběru konkrétních vzdělávacích akcí a kvalita akcí DVPP) a přinesly pohled

na problematiku z pozice vedení škol/školských zařízení. Tyto rozhovory poskytly další informace z oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, přiblížily aktuální situaci v oblasti DVPP a přinesly názory z pohledu vedoucích pracovníků. Byly také podkladem pro tvorbu dotazníku.

2. Dotazníkové šetření, jehož základní soubor je tvořen pedagogickými pracovníky těchto čtyř škol/školských zařízení čtyř různých typů škol/školských zařízení (MŠ, ZŠ, SŠ, DDM) působících ve školním roce 2018/19 v Praze (ve školním roce 2018/2019 v těchto školách/školských zařízení působí celkem 194 pedagogických pracovníků).

Otázky dotazníku vycházely z mezinárodního šetření TALIS (TALIS ČR, 2013), z modelů dalšího vzdělávání učitelů (Kohnová, 2004), aspektů DVPP, motivace učitelů k dalšímu vzdělávání a bariér v tomto vzdělávání (Lazarová, 2006), indikátorů kvality (Systémový rozvoj, 2013) a z poznatků získaných při rozhovorech se zástupci vedení škol/školských zařízení. Dotazník (1. Příloha) se vstupní částí, s devatenácti otázkami a s položkou pro případné postřehy či poznámky k tématu DVPP je členěn a obsahuje jedno větvení. Struktura otázek dotazníku:

- faktografické údaje (pohlaví, věk, v jakém typu školy/školského zařízení a na jaké pozici respondent působí)
- otázky pro zjišťování postojů a názorů respondentů v rámci tematických oblastí (absolvované aktivity profesního rozvoje, vzdělávací potřeby a vzdělávací plán, vzdělávací akce).

V otázce „Kterého typu školy/školského zařízení jste učitelem/pedagogem volného času?“ mají pedagogičtí pracovníci možnost vybrat z pěti kategorií: kategorie ZŠ je rozdělena na kategorii 1. stupeň ZŠ a 2. stupeň ZŠ nebo nižší ročníky víceletého gymnázia (dle kódování ISCED) a mají uvést všechny

platné možnosti. Vzhledem k tomu, že může docházet k prolínání respondentů v jednotlivých kategoriích (například na víceletém gymnáziu, které se zapojilo do tohoto šetření jako zástupce SŠ, nebo u vyučujících cizích jazyků), není řešena návratnost vzhledem k jednotlivým kategoriím škol/školských zařízení (ani dle kategorií ISCED), ale jen celková návratnost. Dotazník (1. Příloha) obsahuje převážně uzavřené otázky (s jednou či více odpověďmi), deset škálových položek s hodnotící škálou a možností „nedokážu posoudit“. Škála umožňuje při vyhodnocování odpovědí případně provést sloučení reakcí „naprosto nesouhlasím“ a „nesouhlasím“ do nesouhlasu s tvrzením, „naprosto souhlasím“ a „souhlasím“ sloučení do souhlasu s tvrzením. Některé dotazy na tvrzení se mohou jevit jako podobné, ale jedná se o položky kontrolní s drobným odlišením úhlu pohledu (např. „Vzdělávací programy musí být přínosné pro mou praxi“ a „Pokud se vzdělávací akce nezúčastním, je to proto, že vzdělávací akce nemá konkrétní přínos pro mou praxi“). Účast na vzdělávacích akcích DVPP je v ČR legislativně vymezena. I tak se ne všichni pedagogové, a ne všech nabídnutých vzdělávacích akcí se účastní. Do dotazníku tak byly zařazeny i otázky v negaci („Pokud se vzdělávací akce nezúčastním, je to proto, že:“), přes to, že jejich použití v dotaznících není doporučováno (Gavora, 2010, s.123). Snahou bylo nekonfrontačním způsobem zjistit (vyvarovat se např. otázce „Proč se akcí DVPP neúčastníte?“), co brání pedagogům účasti na akcích dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Dotazník neobsahuje položku vztahující se k „nedostatku času“ jako bariéře v DVPP, neboť tento stav zaneprázdněnosti administrativou deklarují ředitelé škol a učitelé dlouhodobě. Dotazníkové šetření bylo realizováno prostřednictvím elektronického dotazníku vytvořeného v aplikaci „Google Forms“. Tato forma byla zvolena jako snadno proveditelná (elektronická forma dotazníku) a pro respondenty uživatelsky přijatelná. U dotazníku bylo řešeno zajištění anonymity respondentů (v aplikaci nebyla aktivována funkce

registrování e-mailových adres respondentů). Se zástupci vedení škol bylo v rámci rozhovorů domluveno, že sami zástupci vedení škol/školských zařízení provedou distribuci dotazníku pedagogickým pracovníkům školy.

Pilotáž dotazníku byla realizována na začátku 2. čtvrtletí školního roku 2018/2019 a zaměřila se na srozumitelnost jednotlivých otázek dotazníku, vhodnosti způsobu zaznamenávání odpovědí a deklarovanou časovou náročnost. Pilotáž byla provedena na základě dostupnosti v souboru pedagogů (n=5) působících v Praze a navštěvujících shodnou volnočasovou aktivitu. Po provedení testování došlo na základě výsledků ke stylistické úpravě některých dotazníkových položek (záměně některých výrazů), k vizuální úpravě (škálové otázky byly rozděleny pro uživatelsky přehlednější zobrazení) a došlo také k úpravě a sjednocení škál v odpovědích (zásadně nesouhlasím a zcela souhlasím upraveno na naprosto nesouhlasím a naprosto souhlasím).

Návratnost elektronického dotazníku značně kolísá (Gavora, 2010, s. 134) a vliv na ní mají různé faktory. Pro návratnost je důležité, zda oblast, které se dotazníkové šetření věnuje, učitele zajímá. Dále také závisí na jejich ochotě/neochotě odpovídat na otázky dotazníku, a to především z důvodu jejich případné zaneprázdněnosti. Ve snaze minimalizovat tento faktor a zajistit dostatečnou návratnost dotazníku bylo řešeno vhodné období distribuce dotazníku. Termín distribuce (začátek prosince) byl volen v rámci školního roku tak, aby nekolidoval s žádným exponovaným termínem v oblasti školství (začátek či konec školního roku, uzavírání klasifikace ve čtvrtletí atp.). Výběrový soubor tvoří pedagogičtí pracovníci z oslovených čtyř škol/školských zařízení čtyř různých typů a působících v Praze, kteří zareagovali a do konce ledna 2019 vyplnili dotazník. Celkem bylo vyplněno 85 dotazníků. Všechny dotazníky byly kompletní a nebylo tak nutné žádný z dotazníků z výzkumu vyloučit. Výzkumný soubor tak tvoří data získaná

od 85 respondentů (n=85). Data z dotazníkového šetření byla automaticky zaznamenávána do aplikace GoogleForms, jejíž výstupem je tabulka sebraných dat, která je převoditelná a dále zpracovatelná v aplikaci MS Excel. Data byla zpracována na úrovni třídění I. a II. stupně, pro zobrazení dat bylo použito kontingenčních tabulek a grafů.

Výzkum vedený druhým směrem, druhou strategií proběhl na začátku 3. čtvrtletí školního roku 2018/19, kdy byla provedena analýza nabídek vzdělávání prezentovaných na webových stránkách pěti vybraných vzdělávacích organizací působících v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, s místem konání v Praze tzn. ve shodné lokalitě, v jaké bylo provedeno dotazníkově šetření. Bylo zjišťováno, zda v daném regionu působí vzdělavatelé z různých oblastí (vysoké školy a jejich fakulty, vzdělávací instituce zřizovaná krajem, samotné školy, instituce mimo resort školství, neziskové organizace či různé komerční subjekty). Pět vzdělávacích organizací bylo vybráno tak, aby reprezentovaly různé typy vzdělavatelů. Analyzovány byly nabídky uvedené na webových stránkách:

- NIDV (jehož zřizovatelem je samotné Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy),
- Univerzity Karlovy (jako zástupce vysokých škol),
- Vzdělávacího institutu Středočeského kraje – VISK (jako zástupce vzdělávacích institucí zřizovaných krajem),
- organizace META, o.p.s. (jako zástupce neziskových organizací),
- organizace INFRA s.r.o. (jako zástupce komerčního subjektu, instituce mimo resort školství).

U nabídek byla hodnocena uživatelská přívětivost nabídky, existence možnosti jednoduchého zobrazení informací o vzdělávacím programu jako např. termín konání, místo konání, celková délka programu, pro koho je program určen, existence třídění podle parametrů apod. webové prezentace

jednotlivých vzdělávacích organizací byly analyzovány a posuzovány podle následujících parametrů:

- vhodnost pro pedagogické pracovníky různých škol/školských zařízení tzn. MŠ, ZŠ, SŠ a DDM,
- druh dalšího vzdělávání (kvalifikační nebo průběžné),
- možnost vzdělávacího programu na objednávku,
- cena za kurz pro jednoho účastníka: v nabídce byly vyhledávány i akce pro účastníky zdarma (organizované v rámci dotací),
- akreditované/neakreditované programy,
- program podle pracovní pozice pedagogického pracovníka,
- oblasti vzdělávání (zda se jedná o organizaci nabízející více témat z oblasti DVPP, nebo zda se organizace na nějakou oblast DVPP specializuje),
- možnost zahrnout vzdělávací akci do dotačního programu Šablony I a II⁴.

U jednotlivých vzdělavatelů je analýza nabídky a zhodnocení nabídky doplněno o příklady aktuálně nabízených vzdělávacích programů (viz 2. až 6. Příloha). Limitem analýzy je analyzování jen nabídek uvedených na webových stránkách organizací. Vzdělávací programy mohou být

---

⁴ Na nabídku vzdělávacích programů DVPP mají velký vliv dotační programy. Aktuálně vyhlášeným programem je výzva „Šablony“ z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (pro čerpání financí z Evropského sociálního fondu), ve kterých jsou podporovány mj. i aktivity dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Jedná se o podporu zjednodušených projektů, ze strany žadatele není vyžadováno spolufinancování projektu. Aktuálně mohou školy/školské subjekty reagovat na tyto výzvy:

- Výzva č. 02_18_064 - Šablony II – pro hlavní město Praha z 28. 2. 2018 (Výzva č. 02_18_064, 2018). Cílem této výzvy je podpořit mateřské, základní a základní umělecké školy a školská zařízení pro zájmové vzdělávání (střediska volného času, školní družiny a školní kluby) a k cílovým skupinám patří i pedagogičtí pracovníci (včetně vedoucích pedagogických pracovníků) těchto školských zařízení.
- Výzva č. 02_18_066 Šablony pro SŠ a VOŠ II – VRR (zahrnuje Prahu) z 8. 12. 2018 (Výzva č. 02_18_066, 2018). Cílem této výzvy je podpořit střední školy, vyšší odborné školy a školská výchovná a ubytovací zařízení (domovy mládeže a internáty) a k cílovým skupinám patří i pedagogičtí pracovníci (včetně vedoucích pedagogických pracovníků) těchto školských zařízení.

školám/školským zařízením nabízeny například i prostřednictvím letáků zasílaných poštou. V současné době je však webová prezentace považována za nejpružnější variantu způsobu prezentace činnosti organizace umožňující mj. rychlou aktualizaci nabídky.

Výstupem z empirické části práce je syntéza poznatků získaných oběma zvolenými směry, strategiemi, což umožní zodpovědět otázku, zda v daném regionu existuje nabídka takových vzdělávacích programů, které by naplnily deklarované vzdělávací potřeby respondentů z daného regionu.

3 Analýza a interpretace získaných dat

Jak bylo popsáno v kapitole věnující se metodologii výzkumu, byly do výzkumného šetření zapojeny čtyři organizace čtyř typů veřejných škol/školských zařízení s místem působení v Praze: mateřská škola, základní škola, osmileté gymnázium a dům dětí a mládeže.

Empirická část je dělena na tři části. První dvě části se věnují výzkumu vedenému první strategií (výzkum ve školách/školských zařízeních) a obsahují část rozhovorů se zástupci vedení škol/školských zařízení a část dotazníkového šetření. Třetí část se věnuje nabídkám programů DVPP. Tato část umožní naplnění cíle této diplomové práce - analyzovat a interpretovat význam pojmu kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a identifikovat specifika a bariéry tohoto vzdělávání dospělých.

3.1 Rozhovory se zástupci vedení škol/školských zařízení

V rámci prvního směru výzkumu, první strategie byly uskutečněny polostrukturované rozhovory s řediteli/ředitelkami (či jejich zástupci) čtyř subjektů čtyř druhů škol/školských zařízení (MŠ, ZŠ, SŠ, DDM). Tématy rozhovorů byly oblasti souvisejících s dalším vzděláváním – vzdělávací potřeby pedagogů, aktuální témata, tvorba vzdělávacích plánů, zájem pedagogů o další vzdělávání, kariérní řád, motivace a bariéry v dalším vzdělávání pedagogů, účast na vzdělávacích programech, financování vzdělávacích akcí, způsob výběru konkrétních akcí a kvalita programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Vytváření vzdělávacího plánu je jednou z povinností ředitele školy/školského zařízení. Ve všech zkoumaných školách/školských zařízeních vedení vytváří vzdělávací plán, který předkládá pedagogům a s nimi jej následně případně upravuje. Na ZŠ a v DDM preferují především aktivitu ze strany pedagogů.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno především prostřednictvím akreditovaných kurzů (MŠ, SŠ, DDM), v ZŠ převažuje samostudium (*„Rozhodně převažuje samostudium. Práce pedagoga je celoživotním vzděláváním, proto mají pedagogové 12 dnů samostudia za školní rok. Tyto dny čerpají většinou na dny, kdy mají děti prázdniny.“*). Samostudiu se věnují a volno k tomu čerpají pedagogové s ohledem na chod školy tzn. převážně v době omezeného provozu školy a výuky (SŠ, ZŠ). V menší míře je tato forma studia využita v MŠ, téměř nevyužívána je v DDM.

Mimo takto zákonně vymezené druhy vzdělávání se pedagogové vzdělávají průběžně neustále (MŠ: *„...je nutné být stále „v obraze“, vzdělávat se, doplňovat si informace.“*, DDM: *„Pedagog se musí vzdělávat pořád a průběžně.“*). Shoda panuje, že je to velmi individuální. Mezi dalšími formami vzdělávání jmenují zástupci vedení exkurze, studium literatury, hospitace, stáže, sdílení nových poznatků, vzdělávání se učiteli navzájem.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je ve většině případů financováno ze státních rozpočtových peněz (financování akcí, které jsou akreditované). Tyto finance jsou omezené, je tak snaha využívat různé granty, dotace, nabídky vzdělávacích akcí „zdarma“ (např. aktuální dotační program „Šablony“). Vyhledávání takových nabídek je nutné věnovat nemálo času, který ale není vynakládán bezúčelně (MŠ: *„Znamená to pro nás spoustu času stráveného studováním podmínek pro zapojení se do takových programů, vypracováváním podkladů – ale máme ověřeno, že ten čas za to stojí.“*). Financovat neakreditovanou vzdělávací akci přichází v úvahu jen v DDM.

Panuje shoda, že pedagogové mají o další vzdělávání zájem. Přístup k DVPP mezi pedagogy je však velmi individuální (SŠ: *„Mezi tolika pedagogy se samozřejmě vyskytují rozdíly – někdo by se vzdělával nepřetržitě, někdo se zúčastní pouze jedné vzdělávací akce za školní rok.“* DDM: *„Někteří pedagogové mají zájem se dále vzdělávat, jiní méně.“*). Jednotný názor panuje na neexistenci kariérního řádu a motivaci pedagogů k dalšímu vzdělávání (MŠ: *„V naší*

školce se vzděláváme stále – bez ohledu na kariérní řád“; ZŠ: „Kariérní řád na práci našich pedagogů nemá žádný vliv. Pokud bude jednou schválený, tak to školu pouze administrativně velmi zatíží.“; SŠ: „Domnívám se, že kariérní řád – jeho existence či neexistence – nemá vliv na motivaci pedagoga k DVPP.“; DDM: „Kariérní řád, dle zatím předkládaných podob, by jen administrativně organizaci zatížil. Jinak by se pravděpodobně nic zásadního v přístupu k dalšímu vzdělávání pedagogů nezměnilo.“). Potřebnost kariérního řádu připouští jen MŠ („Neznamená to však, že kariérní řád není potřeba a že v učitelské praxi nechybí.“). Pedagogové SŠ si vytvářejí vlastní profesní portfolio, které je pedagogovi motivačním prostředkem a umožňuje jednodušší evaluaci.

Témata vzdělávacích akcí pokrývají velmi široké spektrum. Pedagogové se hojně účastní odborných vzdělávacích akcí (specifické jsou především v MŠ a DDM). Vzdělávací akce na téma osobnostní rozvoj pedagoga, inkluze, kritické myšlení, nové výukové metody, ale i jiná témata se vyskytují shodně ve vzdělávacích plánech oslovených škol. Některé vzdělávací akce jsou školám plošně doporučovány MŠMT (např. na základě výsledků celorepublikových šetření) – aktuálně je takovým programem „Zlepšení klimatu ve škole“. Při dotazu na způsob výběru vzdělávací akce dominuje odpověď „doporučení a výběr z nabídky vzdělávacích organizací prověřených na základě vlastních zkušeností“.

Odpovědi na otázku „Co rozhoduje o tom, že vnímáte vzdělávací akci jako kvalitní?“ nelze jednoduše vyhodnotit. Jednoznačně lze říci, že není jednoduché definovat kvalitní vzdělávací kurz...

- *„Není jednoduché jasně definovat co vnímáme jako kvalitní vzdělávací kurz
Cena je pro nás určitě kritériem pro výběr-kurz musí být v rozsahu našich finančních možností. Vliv má určitě termín konání-v případě vícehodinových kurzů preferujeme víkendy, mimo víkendy je velmi problematické najít si čas pro účast na kurzu a většinou to znamená komplikaci pro ostatní kolegy. Líbil*

se nám vzdělávací kurz konaný přímo u nás ve školce. Tuto formu si ale dovolit často nemůžeme, je to pro nás finančně náročné.“ (MŠ)

- *„Kvalitní akce je dobře připravená, učitel dostane předem informace o místě a čase konání. Ví předem obsah semináře. Obdrží prezentaci semináře a získá materiály nebo informace, které může ihned použít ve své práci.“ (ZŠ)*
- *„Pojem „kvalitní“ nejde jednoduše definovat. Kvalitní vzdělávací akce jsou například takové vzdělávací programy, které jsou uskutečněny přímo dle našich požadavků- jsou ušité na míru. Většinou je místem konání přímo naše škola. Také je to vzdělávání, jehož obsahem jsou praktické ukázky a doporučení pro výuku předmětů (konkrétní metody, odkazy na internetové zdroje atp.), návody-jak vyučovat lépe a zajímavěji. Což lze bezprostředně aplikovat na výuku a získat rychlou zpětnou reakci od žáků.“ (SŠ)*
- *„Kvalitní akci posuzuji především na základě osobnosti lektora, nabytých nových poznatků, materiálů získaných pro praxi.“ (DDM).*

Do hodnocení kurzu a vyhodnocení programu jako kvalitního vstupují mj. parametry jako termín konání, termín konání nekolidující s výukou, cena za účast na kurzu, konání akce na pracovišti, uskutečnění programu na míru, „poměr cena-výkon“, samotný průběh akce a její zorganizování, seznámení vzdělávaných s obsahem programu předem, obdržené materiály pro praxi, praktické ukázky v průběhu programu, osobnost lektora, získané nové poznatky.

Co omezuje pedagogy v účasti na dalším vzdělávání a jaké jsou tak bariéry v dalším vzdělávání, odpověděli zástupci vedení dotazovaných škol/školských zařízení především: kvalifikovanou zastupitelnost ve výuce v době účasti pedagoga na vzdělávání, rozpočet školy (cena DVPP), termín konání a časová dotace akce, nedostatek času, rodinné povinnosti, preferování jiných aktivit, věk, nezáměr o povolání.

Vedení všech škol/školských zařízení jednoznačně vnímá jako velkou bariéru DVPP zastupování pedagogů v době jejich účasti na DVPP a zároveň jejich nepřítomnosti ve výuce (např. MŠ: *„V běžném pracovním týdnu je komplikované zajistit zástup-například na kurz v délce trvání 8 hodin, většinou není jiná možnost než absolvovat vzdělávací kurz v době víkendu.“*).

Zástupkyně ředitele SŠ uvedla: *„Náš pedagogický sbor zahrnuje pedagogy, kteří možnost vzdělávat se vyhledávají, DVPP se účastní často a pravděpodobně by se účastnili i častěji. Ty ve vzdělávání asi limitují omezení školy-omezený rozpočet na DVPP a výuka, kterou musí škola během DVPP zajistit zastupováním-na což také nesmíme zapomenout, představuje to též určité finanční zatížení. Na druhé straně stojí skupina pedagogů, kteří se DVPP zúčastňují, ale v porovnání s ostatními pedagogy v menší míře. Některými z důvodů mohou být: věk (do důchodového věku jim zbývá pár roků), rodinné povinnosti, čas (chtějí jej věnovat jiným činnostem), nedostatečné „zapálení“ pro učitelskou profesi (takových kolegů ale nemíváme mnoho).“*

Jednoznačná shoda panuje ohledně názoru na nabídku vzdělávacích kurzů DVPP. Nabídka vzdělávacích kurzů je dle dotazovaných široká a dostačující, pedagogové mají z čeho vybírat a může tak být uspokojena většina vzdělávacích potřeb pedagogických pracovníků. Za výhodu byla označena působnost v Praze, i s vědomím, že v různých lokalitách České republiky může být situace různá. Nabídka by však vždy nemusela pokrýt poptávku se specifickými požadavky na vzdělávací akci DVPP (limit ceny, dobou konání, místo konání atp.) např. jak zmiňuje ředitelka ZŠ: *„Nabídka je dostačující, ale semináře jsou finančně náročné, a navíc se konají v době, kdy má být pedagog na pracovišti a má vykonávat pedagogickou činnost. Snažíme se zajistit pedagogům semináře v budově školy buď v odpoledních hodinách, nebo v době, kdy mají děti prázdniny. To je jediná cesta, kdy je to pro nás finančně únosné.“*

Z rozhovorů je patrné, že jsou otázky, na které se odpovědi zástupců vedení jednotlivých druhů škol/školských zařízení nijak zásadně neliší, ale

nalezneme odpovědi, které naopak dokazují, že každý typ školy/školského zařízení má svá specifika, která odpovědi na otázky ovlivňují. Z odpovědí vystupují tyto reakce:

- Učitelé základních škol se vzdělávají převážně formou samostudia, plně využívají legislativou vymezených 12 dnů volna na vzdělávání. Tyto dny volna čerpají především v období školních prázdnin.
- V mateřské škole si výrazněji uvědomují šíři profesního rozvoje (všech jeho podob a forem) a také ve vzdělávání realizují. Hojně využívají grantů a dotací. Vysvětlením tohoto „osvícenějšího“ postoje může být fakt, že v rozpočtu MŠ jsou finanční prostředky na vzdělávání opravdu omezené. Také je důležité zajistit výuku jak v dopoledních, tak i odpoledních hodinách a vzniká tak zásadní časové omezení pro výběr akcí DVPP.
- Možnost uhradit neakreditovanou vzdělávací akci nabízí jen rozpočet DDM. Vysvětlením je, že DDM disponuje i jinými finančními prostředky než jen ze státního rozpočtu.
- Všichni zástupci vedení škol/školských zařízení uvedli, že absence kariérního řádu nemá zásadní vliv na postoje k DVPP.

3.2 Dotazníkové šetření v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Na rozhovory s vedením škol/školských zařízení navázalo dotazníkové šetření „Další vzdělávání pedagogických pracovníků – jedna ze součástí profesního rozvoje“ (viz 1. Příloha). Ve shodných organizacích byl zástupci vedení škol/školských zařízení distribuován pedagogům dotazník. Na dotazník zareagovalo 85 pedagogických pracovníků a tvoří tak

výzkumný soubor (n=85). Návratnost dotazníku je 43,8 %. Strukturu výzkumného souboru (dle věku a pohlaví) zobrazuje Tabulka 1.

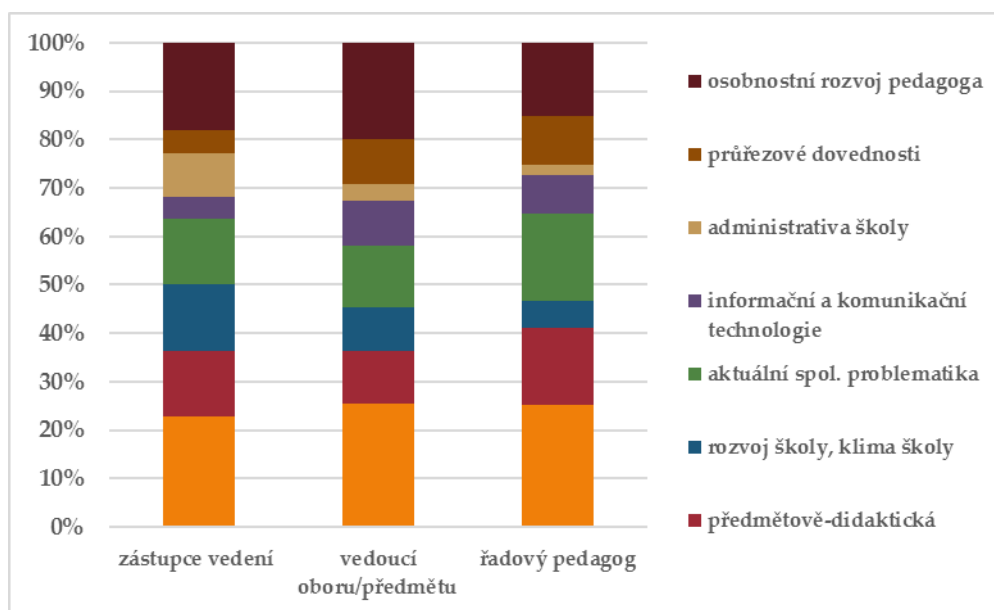
Tabulka 1 Respondenti – členění dle věku a pohlaví

Věk	Absolutní četnost			Relativní četnost		Validní rel. četnost		
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	ženy	muži	celkem
20-30	6	3	9	66,67%	33,33%	8,57%	20,00%	10,59%
31-40	17	4	21	80,95%	19,05%	24,29%	26,67%	24,71%
41-50	18	3	21	85,71%	14,29%	25,71%	20,00%	24,71%
51-60	22	4	26	84,62%	15,38%	31,43%	26,67%	30,59%
60 a více	7	1	8	87,50%	12,50%	10,00%	6,67%	9,41%
Celkem	70	15	85	82,35%	17,65%	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti deklarovali zájem o aktivity v oblasti DVPP. Většina respondentů (82 respondentů tzn. 96,5 %) se v posledních dvanácti měsících zúčastnila aktivit dalšího vzdělávání (n=85). Nejvíce (54 tzn. 65,9 %) z těchto respondentů (n=82) se zapojilo do vzdělávacích aktivit v oblasti oborově-předmětové. Tyto aktivity probíhaly převážně v rámci pracovní doby respondentů (u 63 respondentů tzn. 76,8 %), celkem 47 respondentů (tzn. 57,3 %) uvedlo, že se věnovalo aktivitám profesního rozvoje ve volném čase. Oblasti, které respondenti uvedli mezi oblastmi aktivit profesního rozvoje, kterých se zúčastnili v posledních 12 měsících, zobrazené dle pracovní pozice dokládá Graf 1. Můžeme vidět, že například oblast rozvoje školy a klimatu školy společně s oblastí administrativy školy má výraznější procentuální zastoupení ve vzdělávacích potřebách zástupců vedení škol/školských zařízení než u řadových pedagogů. Naopak oblast průřezových dovedností je v oblastech zájmu zástupců vedení škol/školských zařízení viditelně zastoupena procentuálně méně.

Graf 1 Oblasti, kterých se pedagogičtí pracovníci v posledních 12 měsících v rámci aktivit profesního rozvoje zúčastnili - členění dle pracovní pozice

Zdroj: vlastní zpracování

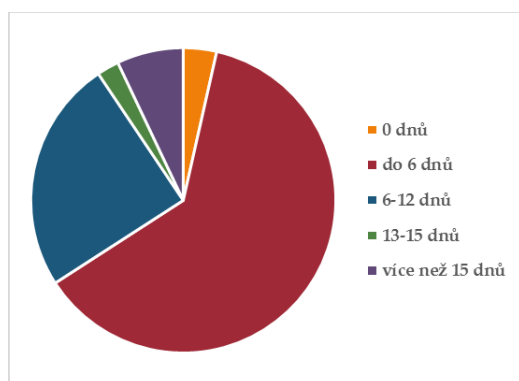
Pro šetření byla stanovena hypotéza (H_1) „Pracovní pozice, na které pedagogický pracovník ve škole/školském zařízení působí, má vliv na oblasti vzdělávání DVPP, kterých se pedagogický pracovník účastní“. Při statistickém testu byla dosažena hladina významnosti $p=0,896$, p není menší než 0,05 tzn. nulovou hypotézu (H_0 : Pracovní pozice, na které pedagogický pracovník ve škole/školském zařízení působí, nemá vliv na oblasti vzdělávání DVPP, kterých se pedagogický pracovník účastní) zamítnout nemůžeme.

Závěr testování: Pracovní pozice, na které pedagogický pracovník ve škole/školském zařízení působí, nemá vliv na oblasti vzdělávání DVPP, kterých se pedagogický pracovník účastní.

Odpovědi respondentů na otázku „Kolik času pedagogové aktivitám profesního rozvoje v posledních 12 měsících věnovali“ zobrazuje Graf 2. Více než polovina respondentů deklarovala (53 respondentů tj. 64,6 %), že jejich aktivity profesního rozvoje nepřesáhly 6 dnů. Což je zarážející, protože

podle legislativy učitelům na další vzdělávání přísluší volno v rozsahu 12 pracovních dnů ve školním roce. Celkově hranici 12 dnů věnovaných profesnímu rozvoji nepřesáhlo 90 % respondentů (74 respondentů). Tyto výsledky jsou zarážející i pro případ, že by respondenti význam pojmu „profesní rozvoj“ zúžili jen na oblast DVPP.

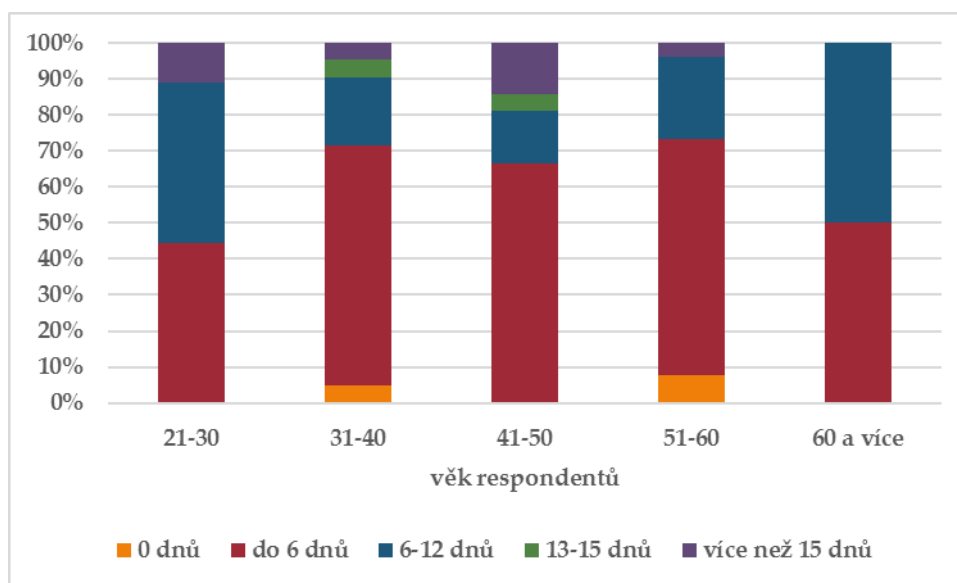
Graf 2 Čas věnovaný aktivitám profesního rozvoje za posledních 12 měsíců deklarovaný respondenty

Zdroj: vlastní zpracování

Ve snaze nalézt případnou souvislost tohoto zjištění s věkem respondentů (zda se např. některé věkové skupiny respondentů šetření vzdělávají méně a některé více, neboť věk je jednou z uváděných překážek v dalším vzdělávání) byl deklarovaný čas věnovaný aktivitám profesního rozvoje zobrazen podle věku respondentů (viz Graf 3). Ve věkových skupinách „21-30“ a „60 a více“ je vyšší podíl respondentů, kteří deklarovali čas věnovaný profesnímu rozvoji v trvání 6-12 dnů, než v ostatních věkových skupinách (kde více než 65 % respondentů deklarovalo, že se profesnímu rozvoji věnovali do 6 dnů). Ve věkové skupině „60 a více“ se již nevyskytl žádný respondent věnující se profesnímu rozvoji více než 12 dnů.

Graf 3 Čas věnovaný aktivitám profesního rozvoje za posledních 12 měsíců deklarovaný respondenty podle věku respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

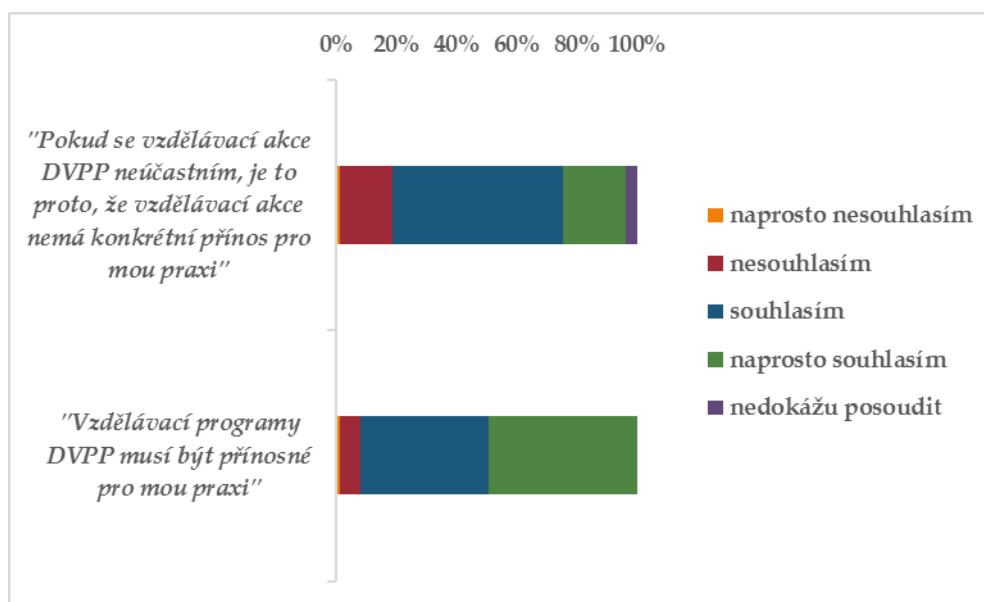
Pro šetření byla stanovena hypotéza (H_1) „Věk pedagogického pracovníka ovlivňuje množství času věnovaného jeho profesnímu rozvoji“. Při statistickém testu byla dosažena hladina významnosti $p=4,869 \cdot 10^{-53}$, p je podstatně menší než 0,05, nulovou hypotézu (H_0 : Věk pedagogického pracovníka neovlivňuje množství času věnovaného jeho profesnímu rozvoji) můžeme zamítnout a můžeme přijmout její alternativu.

Závěr testování: Věk pedagogického pracovníka ovlivňuje množství času věnovaného jeho profesnímu rozvoji.

V otázkách věnujících se důvodům případné neúčasti na programu DVPP dominovala četnost odpovědí respondentů „vzdělávací akce nemá konkrétní přínos pro mou praxi“. Míru souhlasu/nesouhlasu respondentů zobrazuje Graf 4, který zároveň obsahuje i reakce respondentů na tvrzení „Vzdělávací programy musí být přínosné pro mou praxi.“ Rozložení odpovědí (míru souhlasu či nesouhlasu s tvrzením) je u obou otázek obdobné. „Konkrétní přínos pro praxi“ - jeho absence v programu DVPP

se jeví jako bariéra na účasti na tomto vzdělávání, a zároveň je to parametr při výběru vzdělávacího programu DVPP. Jedná se však o parametr, který je značně subjektivní a není reálné postihnout jej dotazníkovým šetřením. Bližší zjištění „přínosnosti pro praxi“ by umožnily jen hloubkové rozhovory. Důležitost tohoto parametru potvrzují i reakce respondentů na tvrzení „získané znalosti a dovednosti zkouším hned aplikovat v praxi“, kdy 93 % respondentů (79 z 85) reagovalo souhlasně a potvrzují tak přímý a nepopíratelný vliv dalšího vzdělávání na samotnou praxi.

Graf 4 Reakce respondentů na tvrzení v souvislosti s přínosností akce DVPP pro praxi (n=85)

Zdroj: vlastní zpracování

Respondentům bylo předloženo tvrzení „Jsem na konci profesní kariéry, již se nechci účastnit DVPP“, ke kterému měli, mírou souhlasu či nesouhlasu, vyjádřit svůj postoj. Reakci respondentů zobrazuje Tabulka 2. Souhlasné reakce na toto tvrzení mohou být reakce jak pedagogických pracovníků vyššího věku, tak ale i pedagogických pracovníků kteréhokoliv věku uvažujících o změně kariéry. Souhlas s tímto tvrzením vyjádřili

jen respondenti věkové kategorie 51-60 let (19 % respondentů této věkové kategorie).

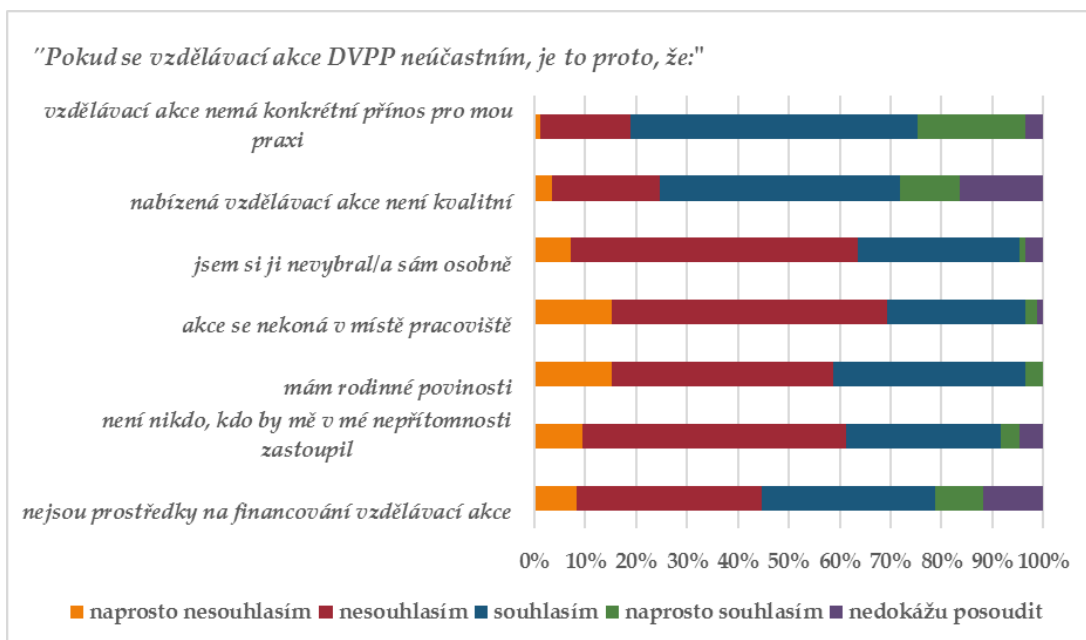
Tabulka 2 Postoje respondentů k tvrzení "Pokud se vzdělávací akce DVPP neúčastním, je to proto, že jsem na konci kariéry, již se nechci účastnit DVPP."

reakce na tvrzení	Tvrzení "Pokud se vzdělávací akce DVPP neúčastním, je to proto, že jsem na konci kariéry, již se nechci účastnit DVPP."															
	21-30			31-40			41-50			51-60			61 a více			Celkem
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	
naprosto nesouhlasím	3	3	6	12	3	15	8	3	11	4	0	4	0	1	1	37
nesouhlasím	50,00%	100,00%	66,67%	70,59%	75,00%	71,43%	44,44%	100,00%	52,38%	18,18%	0,00%	15,38%	0,00%	100,00%	12,50%	43,53%
souhlasím	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	5	0	0	0	5
naprosto souhlasím	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%	75,00%	19,23%	0,00%	0,00%	0,00%	5,88%
nedokážu posoudit	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
celkový součet	6	3	9	17	4	21	18	0	21	22	4	26	7	1	8	85
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti se také vyjadřovali k různým tvrzením v souvislosti s důvody případné neúčasti na DVPP (viz Graf 5).

Graf 5 Reakce respondentů na tvrzení v souvislosti s neúčastí na DVPP

Zdroj: vlastní zpracování

Reakce na některá z těchto tvrzení ohledně důvodů neúčasti na vzdělávacích akcích DVPP mohou být mezi muži a ženami odlišné. Jak reagovali ženy a muži na tvrzení *„Pokud se vzdělávací akce DVPP neúčastním, je to proto, že mám rodinné povinnosti“* ukazuje Tabulka 3. Z celkem 85 respondentů reagovalo na toto tvrzení nesouhlasně 42 žen (60 % žen, n=70) a 8 mužů (53,33 % mužů, n=15), s tvrzením souhlasilo 28 žen (40 % žen, n=28) a 7 mužů (46,67 % mužů, n=15).

Tabulka 3 Reakce respondentů na tvrzení k neúčasti na DVPP z důvodu rodinných povinností

<i>„Pokud se vzdělávací akce DVPP neúčastním, je to proto, že mám rodinné povinnosti.“</i>	ženy		muži		celkem	
naprosto nesouhlasím	10	14,29%	3	20,00%	13	15,29%
nesouhlasím	32	45,71%	5	33,33%	37	43,53%
souhlasím	25	35,71%	7	46,67%	32	37,65%
naprosto souhlasím	3	4,29%	0	0,00%	3	3,53%
Celkový součet	70	100,00%	15	100,00%	85	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování

Pro šetření byla stanovena hypotéza (H_1) „Deklarované důvody neúčasti na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků se u žen a mužů liší“. Při statistickém testu byla v případě tvrzení *„Pokud se vzdělávací akce DVPP neúčastním, je to proto, že mám rodinné povinnosti“* dosažena hladina významnosti $p=0,634$, p není menší než 0,05 tzn. nulovou hypotézu (H_0 : Deklarované důvody neúčasti na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků se u žen a mužů neliší) zamítnout nemůžeme.

Závěr testování: Deklarované důvody neúčasti na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků se u žen a mužů neliší.

Tabulka 4 zobrazuje dosaženou hladinu statistické významnosti i u dalších tvrzení. Všechny zjištěné hodnoty jsou větší než 0,05 tzn. ani u těchto tvrzení není splněna podmínka pro zamítnutí nulové hypotézy.

Tabulka 4 Dosažená hladina statistické významnosti (p) u uvedených tvrzení

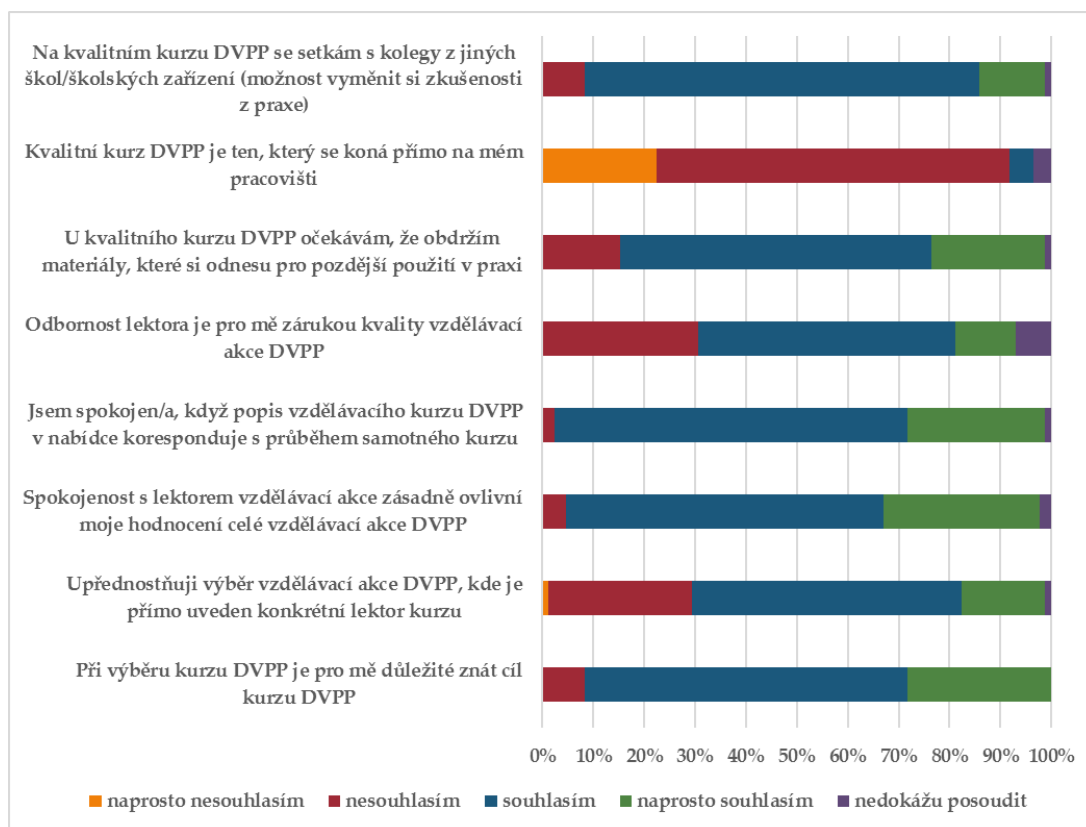
<i>"Pokud se vzdělávací akce DVPP neúčastním, je to proto, že:"</i>	dosažená hladina statistické významnosti (p)
<i>nejsou prostředky na financování vzdělávací akce</i>	0,389
<i>není nikdo, kdo by mě v mé nepřítomnosti zastoupil</i>	0,994
<i>mám rodinné povinnosti</i>	0,634
<i>akce se nekoná v místě pracoviště</i>	0,362
<i>jsem si ji nevybral/a sám osobně</i>	0,27
<i>nabízená vzdělávací akce není kvalitní</i>	0,754
<i>vzdělávací akce nemá konkrétní přínos pro mou praxi</i>	0,588

Zdroj: vlastní zpracování

Zástupci vedení škol/školských zařízení v rozhovorech uvedli, že bariérou v DVPP je komplikované zajištění výuky při účasti pedagogů na DVPP. Pro více jak 60 % učitelů tato skutečnost však není důvodem k neúčasti na dalším vzdělávání.

Jak vnímají respondenti pojem kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, s jakými tvrzeními v souvislosti s kvalitou respondenti souhlasí? Postoje respondentů k otázce kvality v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků zobrazuje Graf 6.

Graf 6 Postoje respondentů k tvrzením v souvislosti s kvalitou v DVPP

Zdroj: vlastní zpracování

Pro respondenty šetření je důležité znát cíl kurzu a jsou spokojeni, když kurz probíhá v souladu s deklarovaným programem. Spokojenost s lektorem ovlivní hodnocení celé vzdělávací akce, $\frac{3}{4}$ respondentů upřednostňují vzdělávací akci, kde je v nabídce kurzu uveden konkrétní lektor, a pro stejné množství respondentů je odbornost lektora zárukou kvality vzdělávací akce. Přínosnost pro praxi potvrzuje i očekávání, že na kvalitním kurzu DVPP účastníci vzdělávání obdrží materiály pro další použití v praxi.

V otázce zjišťování vzdělávacích potřeb deklarovali respondenti zájem především o oblast osobnostního rozvoje pedagoga, oborově-předmětovou oblast, předmětově-didaktickou oblast a oblast informačních a komunikačních technologií. O tyto vzdělávací oblasti má zájem více než 60 % respondentů, v případě osobnostního rozvoje pedagoga dokonce

60 z 85 respondentů tzn. téměř 71 % respondentů. Ve srovnání s dříve provedenými výzkumy, kdy hlavní zájem respondentů byl o oborově-předmětovou oblast (srov. TALIS, 2013; Lazarová & Prokopová, 2004), respondenti v tomto šetření deklarovali největší zájem o oblast osobnostního rozvoje.

Respondenti ve většině (68 respondentů tzn. 80 %) souhlasili s tvrzením, že na výběr vzdělávací akce mají vliv reference kolegů. Většina respondentů (66 respondentů tzn. 77,6 %) reagovala souhlasně i na preferenci vzdělávacích akcí „na míru“. Největší podíl odpovědí „nedokážu posoudit“ v celém dotazníkovém šetření se vyskytoval u dvou tvrzení:

1. „akreditované vzdělávací programy jsou kvalitnější než neakreditované“, což koresponduje s faktem, že školy mohou financovat jen akreditované vzdělávací programy a učitelé tak mají malou možnost (pokud tak nečiní ve volném čase za použití vlastních finančních prostředků) srovnání takových kurzů.
2. „rating vzdělávacích institucí je funkční nástroj pro posouzení kvality vzdělávacích akcí“, což odráží skutečnost, že tento nástroj nebyl uveden do praxe a veřejnost s ním není ani dostatečně seznámena.

Celkem 72 respondentů šetření (84,7 %) souhlasilo s tvrzením, že bezprostředně po akci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dokáže posoudit, zda se jednalo o kvalitní akci. Jen 20 % (17 z 85) respondentů souhlasilo s tvrzením „absence kariérního řádu má vliv na mou účast na DVPP“.

3.3 Analýza aktuální nabídky programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků u vybraných subjektů.

Stěžejní částí výzkumu vedeného druhým směrem, druhou strategií byla analýza nabídek vzdělávání prezentovaných na webových stránkách pěti vybraných vzdělávacích organizací působících v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, s místem konání akcí v Praze. Jedná se o lokalitu, kde nalezneme všechny typy vzdělavatelů v oblasti DVPP (vzdělavatele z oblasti vysokých škol, vzdělávací instituci zřízenou krajem, samotné školy, instituce mimo resort školství, neziskové organizace a různé komerční subjekty). Pět vzdělávacích organizací (Národní institut pro další vzdělávání, Univerzita Karlova a její fakulty, Vzdělávací institut Středočeského kraje, META, o.p.s., INFRA, s.r.o.) bylo vybráno tak, aby reprezentovaly tyto různé typy vzdělavatelů. Databáze akreditovaných organizací a jejich programů DVPP na webových stránkách MŠMT (MŠMT, 2018) je vhodná pro případnou kontrolu platné akreditace organizace či programu (tomu odpovídají parametry pro třídění-název organizace, IČ organizace, program apod.), ale ne pro uživatelsky přívětivé třídění nabídky programů DVPP a zjištění aktuální nabídky. Pro vyhledání aktuální nabídky programů DVPP lze využít internetových prohlížečů a vyhledávat prostřednictvím klíčových slov. Další možností je vyhledávat v nabídce již konkrétních vzdělávacích organizací. Ideálním způsobem je vyhledávání na specializovaných webech, které sdružují nabídku na jednom místě jako např. „DVPP.INFO – mapa vzdělávací nabídky pro pedagogy“ (DVPP.INFO, 2019). Následující část práce obsahuje analýzu nabídek prezentovaných na webových stránkách jednotlivých organizací.

Vzdělávací programy Národního institutu pro další vzdělávání (NIDV)

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV, 2019) nabízí vlastní akreditované vzdělávací programy, ale i akreditované programy spolupracujících organizací. Při vyhledávání programu lze nabídku filtrovat dle termínu, krajského pracoviště, vzdělávací oblasti, či případně vyhledávat podle klíčového slova. V nabídce NIDV lze nalézt i programy, které jsou pro pedagogy zdarma. NIDV nabízí i programy na objednávku např. pro celý pedagogický sbor, pro více škol v jedné oblasti. Pro školy/školská zařízení zapojená do výzvy Šablony (I a II) je na úvodní stránce NIDV k dispozici odkaz na nabídku akreditovaných programů NIDV vhodných pro čerpání z dotačního programu Šablony (I a II), programy lze filtrovat dle druhu školy a výzvy. V nabídce je jak kvalifikační, tak i průběžné vzdělávání. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Národního institutu pro další vzdělávání viz 2. příloha.

Nabídka vzdělávacích programů Univerzity Karlovy

Univerzita Karlova nabízí jak kvalifikační vzdělávání, tak i průběžné vzdělávání - ale souhrnnou nabídku nelze na internetu dohledat. Nabídku DVPP lze nalézt na webových stránkách jednotlivých fakult - některé fakulty mají Centra celoživotního vzdělávání - na některých fakultách lze aktuální nabídku dohledat až na stránkách jednotlivých kateder. Programy „zdarma“ a „na klíč“ v nabídce nejsou. Nejpřehlednější a nejrozsáhlejší nabídka vzdělávacích programů na Univerzitě Karlově je nabídka Pedagogické fakulty a jejího Centra celoživotního vzdělávání (PedF UK CŽV, 2019), které má v systému DVPP akreditováno více než 100 programů (Akreditace PedF UK, 2019). Nabídka je zde dělena na programy pro výkon povolání (kvalifikační) a zájmové (průběžné). Název programu často obsahuje cílovou skupinu, bližší informace lze dohledat v popisu programu a ve vzdělávacím

plánu. V aktuální nabídce lze nalézt především programy, které budou zahájeny až ve školním roce 2019/2020. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Univerzity Karlovy viz 3. příloha.

Nabídka vzdělávacích programů Vzdělávacího institutu Středočeského kraje – VISK

Vzdělávací institut Středočeského kraje (VISK, 2019) v nabídce „Vzdělávání pedagogů“ nabízí vlastní akreditované programy (informace není uvedena u jednotlivých vzdělávacích programů, ale souhrnně v záložce „Akreditace VISK“). Nabízené programy lze filtrovat podle oboru (jednou z možností jsou i programy doporučené pro „Šablony“), místa konání a období. Nabídka VISK obsahuje i vzdělávání na zakázku s realizací případně i v místě objednavatele. Nabídka je uvedena přehledně i s cenou za zakázku, která je odvozena od doby trvání a počtu účastníků (základní cena je za program na 4 hodiny 10 000 Kč/do 15 účastníků). V nabídce VISK lze nalézt i programy, které jsou pro pedagogy zdarma. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Vzdělávacího institutu středočeského kraje viz 4. příloha.

Nabídka vzdělávacích programů společnosti META, o.p.s.

Společnost META, o.p.s. (META, 2019) je nezisková organizace, která podporuje cizince v rovném přístupu ke vzdělávání a v jejich pracovní integraci. Nabízí podporu pedagogům a školám, kteří řeší specifické potřeby dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem. Nabízené vzdělávací kurzy jsou nabízené zdarma (některé z těchto kurzů zdarma jsou určeny jen zájemcům vykonávajícím svou činnost na území hl. m. Prahy). U společnosti META lze objednat i kurz na objednávku. Nabídku lze třídit dle typu školy (MŠ, ZŠ, SŠ) a podle délky trvání programu. Výběr z nabídky vzdělávacích programů společnosti META, o.p.s. viz 5. příloha.

Nabídka vzdělávacích programů společnosti INFRA, s.r.o.

Společnost INFRA (INFRA, 2019) pořádá kurzy na objednávku (pro školy a jejich sborovny), otevřené kurzy (pro jednotlivce) a celostátní konference. Základní rozdělení nabídky vzdělávacích programů je podle typu školy/školského zařízení (MŠ, ZŠ, SŠ, ZUŠ), jednotlivé skupiny programů jsou dále členěny na „otevřené kurzy“ a „kurzy pro sborovny“. Zvlášť je vyčleněna nabídka vzdělávání k Šablonám. Kurzy pro vedoucí pedagogy a pedagogy volného času INFRA nenabízí. Společnost nemá v nabídce kurzy „zdarma“. Výběr z nabídky vzdělávacích programů společnosti INFRA s.r.o. viz 6. příloha.

Na základě analýzy aktuální webové nabídky vybraných institucí působících v oblasti DVPP a nabízejících programy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků lze konstatovat, že nabídka vzdělávacích programů DVPP je v regionu Praha obsáhlá a pokrývá rozmanité oblasti: oblast oborově-předmětovou, oblast předmětově-didaktickou, oblast rozvoje školy a změny školního prostředí, oblast aktuálních společenských problematik, oblast informační a komunikační technologie, oblast vedení a administrativy školy, oblast výuky průřezových dovedností jako je např. kritické myšlení či finanční gramotnost, oblast osobnostního rozvoje pedagoga i oblasti „na zakázku“ s vytvořením programu podle individuálních potřeb. Akce jsou nabízené v mnoha termínech i u mnoha vzdělávacích organizací. Ne všechny organizace se zabývají všemi oblastmi dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - některé se specializují spíše na potřeby pedagogů různých typů škol/školských zařízení (MŠ, ZŠ, SŠ apod.), některé se zabývají spíše vzdělávacími potřebami vedoucích pedagogických pracovníků případně pedagogů volného času, některé se specializují na kvalifikační vzdělávání. Vzdělávací organizace pružně

reagovaly na aktuálně probíhající dotační programy („Šablony“), i v této oblasti lze nalézt široký výběr vzdělávacích akcí.

3.4 Diskuse a závěr šetření

Cílem výzkumu provedeného ve čtyřech školách/školských zařízeních působících v Praze ve školním roce 2018/2019 bylo analyzovat a interpretovat význam pojmu kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a identifikovat specifika a bariéry tohoto vzdělávání dospělých. Výzkumné šetření bylo pro daný základní soubor – tvořený jednotlivými čtyřmi zástupci čtyř typů škol/školských zařízení, kterými byli mateřská škola, základní škola, střední škola a dům dětí a mládeže – reprezentativní. Termín distribuce dopisu s šetřením byl sice volen tak, aby nekolidoval s žádným exponovaným termínem v oblasti školství (začátek či konec školního roku, uzavírání klasifikace ve čtvrtletí atp.), ale i tak byla návratnost dotazníku skupiny respondentů-pedagogů působících v mateřské škole a pedagogů volného času DDM nízká. Situaci lze vysvětlit tak, že harmonogram zmíněných škol/školských zařízení je značně odlišný od harmonogramu základních a středních škol a nepodařilo se tak eliminovat vlivy termínu distribuce. Jeden rozhovor byl (z důvodu zaneprázdněnosti ředitelky ZŠ) proveden prostřednictvím e-mailu, odpovědi tak byly stručnější než u ostatních rozhovorů. Vzhledem k velikosti základního souboru nelze vyvozovat obecné závěry.

Lze konstatovat, že pedagogové zájem o další vzdělávání pedagogických pracovníků mají, naprostá většina dotazovaných pedagogů se DVPP účastní. Zástupci vedení škol/školských zařízení potvrdili přetrvávající bariéru v DVPP, kterou je nedostatek času a zaneprázdněnost pedagogických pracovníků, která je dle zástupců vedení zapříčiněna především velkou administrativou ve školství. S tím souvisí i názor na kariérní řád, který většina dotazovaných pedagogů nepostrádá a samotní

zástupci vedení škol/školských zařízení se k němu vyjadřují především jako k případné administrativní zátěži. Jako bariéru v DVPP uvedli zástupci vedení škol nedostatek zastupujících kvalifikovaných kolegů v případě účasti pedagoga na programech DVPP. Otázka zastupitelnosti v době účasti na dalším vzdělávání ale pro jednotlivé učitele není překážkou v účasti na dalším vzdělávání. Zástupci vedení mateřské školy a domu dětí a mládeže uvedli jako překážku v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků kolidování termínů vzdělávacích akcí s pracovní dobou.

Kvalitu v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků vnímají pedagogové především v konkrétním přínosu pro jejich přímou praxi. Kvalitní kurz deklarují jako ten, který má jasně vymezen cíl programu, průběh akce s ním koresponduje. Získané znalosti a dovednosti se většina respondentů snaží aplikovat hned v praxi, i pro to očekává, že obdrží materiály pro další použití v praxi. Oslovení pedagogové vidí kvalitu akce i v možnosti vyměnit si zkušenosti s kolegy z jiných škol. Konání akce mimo pracoviště nevnímají pedagogové jako bariéru v účasti na DVPP, ale preferují akce „na míru“. Naopak vedoucí pedagogičtí pracovníci oceňují programy „na míru“ uskutečněné přímo na pracovišti.

Při volbě vzdělávacího programu dlouhodobě převažuje výběr na základě referencí od kolegů a v rozhovorech zástupci vedení škol vyzdvihovali výběr programů z nabídky osvědčených vzdělávacích organizací. Analýza nabídky vzdělávacích programů organizací, která byla provedena v rámci této výzkumné práce, se zaměřila jen na webové prezentace organizací a nezahrnuje tak jiné možnosti. Vzhledem k nefunkčnosti ratingu vzdělávacích organizací nepřekvapuje reakce respondentů – většina se k otázce ratingu vzdělávacích organizací jako funkčního nástroje pro posouzení kvality vzdělávacích akcí DVPP nedokáže vyjádřit. Tento nástroj je stále nejen nefunkční, ale ani není rozšířený do povědomí veřejnosti. Většina respondentů uvedla, že má přehled

o aktuální nabídce DVPP, která pokrývá jejich vzdělávací potřeby. Dle analýzy nabídky DVPP v Praze lze konstatovat, že nabídka v místě šetření je opravdu široká a pokrývá rozmanité oblasti DVPP s možností výběru programů z nabídky mnoha vzdělávacích organizací.

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy aktuálně předložilo vládě návrh zákona, kterým se má měnit zákon č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (Návrh změny zákona, 2018) mj. v oblasti zajišťování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a akreditaci vzdělávacích programů. Kdy a v jaké výsledné podobě bude změna zákona přijata a jaký vliv bude skutečně mít tato změna na oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se v tuto chvíli nedá předvídat.

ZÁVĚR

Diplomová práce vymezila základní pojmy související s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků (DVPP) a vymezila aktuální legislativní rámec tohoto druhu dalšího vzdělávání. Cílem diplomové práce bylo analyzovat a interpretovat význam pojmu kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a identifikovat specifika a bariéry tohoto vzdělávání dospělých.

Výzkum byl veden dvěma směry. První směr výzkumu probíhal ve čtyřech školách/školských zařízeních různých typů – MŠ, ZŠ, SŠ a DDM, kde byly realizovány rozhovory s vedením těchto organizací a bylo provedeno dotazníkové šetření mezi pedagogickými pracovníky. Zástupci vedení škol/školských zařízení jako největší bariéru v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků uvedli komplikovanost a finanční náročnost zastupování kolegů účastnících se akcí DVPP v době výuky. Žádný z oslovených zástupců vedení škol/školských zařízení nepostrádá kariérní řád (ten je vnímán především jako případná administrativní zátěž), většina respondentů šetření uvedla, že absence kariérního řádu nemá vliv na míru jejich účasti na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Respondenti deklarovali zájem o další vzdělávání, a až na výjimky se DVPP účastní. Největší zájem respondenti projevili o vzdělávání v oblasti osobnostního rozvoje pedagoga. Deklarovali, že vzdělávací program musí být především přínosný pro praxi (většina pedagogických pracovníků získané znalosti a dovednosti zkouší hned aplikovat v praxi), pokud tomu tak není, jsou demotivováni k účasti na DVPP. Tento „přínos pro praxi“ je i hlavním kritériem kvality kurzu. Analýzou dat bylo prokázáno, že věk pedagogického pracovníka ovlivňuje množství času, který věnuje svému profesnímu rozvoji. Nebyla ale prokázána souvislost mezi pracovní pozicí pedagogického pracovníka a výběrem oblasti vzdělávání DVPP, které se

účastní. Nebylo také prokázáno, že by se deklarované důvody pro neúčast na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků u žen a mužů lišily.

Druhý směr výzkumu se věnoval analýze webové nabídky vzdělávacích programů s místem konání akcí v Praze. Na základě této analýzy lze konstatovat, že nabídka vzdělávacích programů DVPP v Praze je široká a existuje zde nabídka takových vzdělávacích programů, které mohou naplnit deklarované vzdělávací potřeby respondentů šetření působících v tomto regionu.

Na základě zjištěných dat, vzhledem k deklarované době trvání aktivit profesního rozvoje pedagogů je nutné zdůraznit, že další vzdělávání pedagogických pracovníků je jednou ze součástí profesního rozvoje pedagoga a že je potřebné se průběžně, i jinými formami, vzdělávat. A to nejen z důvodu stálých proměn společnosti a neustálých inovací, ale především pro zachování kvalitního školství.

Přínosem této práce pro praxi je zjištění aktuálně preferované oblasti zájmu respondentů z řad pedagogických pracovníků - oblast osobnostního rozvoje pedagoga. Organizace působící v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků mohou této skutečnosti využít pro případné rozšíření nabídky či aktualizaci oblastí profesního rozvoje pedagogů.

LITERATURA A ZDROJE

AIVD. (2019). *Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR*. Citováno 2. března 2019. Dostupné z: <http://www.aivd.cz/>

Akreditace PedF UK. (2019). *Akreditace Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy*. Citováno 27. února 2019. Dostupné z: <http://pages.pedf.cuni.cz/czv/files/2019/01/Aktualn%C3%AD-Akreditace-v-syst%C3%A9mu-DVPP-k-1.1.2019nova.pdf>

Bílá kniha. (2001). *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice – Bílá kniha*. Citováno 19. listopadu 2018. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/bila-kniha-narodni-program-rozvoje-vzdelavani-v-ceske-republice-formuje-vladni-strategii-v-oblasti-vzdelavani-strategie-odrazi-celospolecenske-zajmy-a-dava-konkretni-podnety-k-praci-skol>

Borovec, D. (2017). *Odborný rozvoj zaměstnanců*. Praha. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Citováno 11. listopadu 2018. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/126327/>

CŽV PedF UK. (2019). *Nabídka Centra celoživotního vzdělávání Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy-programy na výkon povolání*. Citováno 10. března 2019. Dostupné z: <http://pages.pedf.cuni.cz/czv/programy-na-vykon-povolani/uchazeci-czv/nabidka-programu/>

Česko. (2004a). Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů. Citováno 18. listopadu 2018. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Česko. (2004b). Zákon č. 563/2004 Sb. Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Citováno 20. listopadu 2018. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

Česko. (2005). Vyhláška č. 317/2005 Sb. Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků. Citováno 20. listopadu 2018. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-317>

Česko. (2006a). Zákon č. 179/2006 Sb. Zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání ve znění pozdějších předpisů. Citováno 18. listopadu 2018. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-179>

Česko. (2006b). Zákon č. 262/2006 Sb. Zákoník práce ve znění pozdějších předpisů. Citováno 18. listopadu 2018. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

Česko. (2007). Vyhláška č. 208/2007 Sb. Vyhláška o podrobnostech stanovených k provedení zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání ve znění pozdějších předpisů. Citováno 18. listopadu 2018. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-208>

Česko. (2009). Vyhláška č. 176/2009 Sb. Vyhláška, kterou se stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení ve znění pozdějších předpisů. Citováno 18. listopadu 2018. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-176>

Dvořáková, M., & Šerák, M. (2016). *Andragogika a vzdělávání dospělých: vybrané kapitoly*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy.

DVPP.INFO. (2019). *DVPP.INFO – mapa vzdělávací nabídky pro pedagogy*. Citováno 10. února 2019. Dostupné z: <https://dvpp.eduin.cz/>

DV Monitor. (2018). *DV MONITOR*. Citováno 20. listopadu 2018 Dostupné z: <http://www.dvmonitor.cz/>

EduRating. (2018). *eduRATING – hodnocení vzdělávacích aktivit, společností, lektorů*. Citováno 20. listopadu 2018. Dostupné z: <https://www.edurating.cz/>

European Report. (2000). *European Report on The Quality of School Education. Sixteen Quality Indicators*. Citováno 16. listopadu 2018. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/341852b7-e60a-4104-811c-2f00918a43fb>

FTVS UK. (2019). *Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy*. Citováno 27. února 2019. Dostupné z: <https://www.ftvs.cuni.cz/FTVS-1782.html>

Gavora, P. (2010). *Úvod do pedagogického výzkumu (2., rozš. české vyd)*. Brno: Paido.

Hendl, J. (2015). *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat (Páté, rozšířené vydání)*. Praha: Portál.

INFRA. (2019). *INFRACZ*. Citováno 25. února 2019. Dostupné z: <https://www.infracz.cz/>

Janík, T. (2016). *Učitelská profese na cestě do neznáma*. Citováno 27. února 2019 Dostupné z: https://sites.google.com/a/ceskaskola.cz/wiki/ke-stazeni/MSMT_Janik.pptx?attredirects=0

Katedra didaktiky matematiky. (2019). *Katedra didaktiky matematiky*. Citováno 27. února 2019. Dostupné z: <http://kdm.karlin.mff.cuni.cz/akcesh.php>

Katedra učitelství a didaktiky chemie. (2019). *Katedra učitelství a didaktiky chemie*. Citováno 27. února 2019. Dostupné z: <https://www.natur.cuni.cz/chemie/educhem/celozivotni-vzdelavani/kurzy-dvpp>

Kohnová, J. (2004). *Další vzdělávání učitelů a jejich profesní rozvoj*. Praha: Univerzita Karlova v Praze – Pedagogická fakulta.

Kohnová, J. (2007). Další profesní vzdělávání učitelů v době proměny významu pojmů vzdělanost, vzdělání, vzdělávání. In Kohnová, J., & Macháčková, I., *Další profesní vzdělávání učitelů a jeho perspektivy: sborník z konference k 60. výročí založení Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze* (s.89-95). Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta.

Kohnová, J. (2012). *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. Citováno 11. listopadu 2018. Dostupné z: https://uprps.pedf.cuni.cz/UPRPS-367-version1-profesni-rozvoj-ucitelu_a-cile.pdf

Koncepce dalšího vzdělávání. (2013). *Koncepce dalšího vzdělávání*. Citováno 11. listopadu 2018. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/koncept/o-projektu>

Lazarová, B. (2006). *Cesty dalšího vzdělávání učitelů*. Brno: Paido.

Lazarová, B., & Prokopová, A. (2004) Učitelé a jejich další vzdělávání – K některým psychologickým aspektům. *Pedagogika (on line)*, 54 (3), 261-273. Citováno 11. listopadu 2018. Dostupné z: <http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/?p=1812&lang=cs>

Lojdovalá, K. (2014). Dlouhá cesta profesionalizace učitelů. *Časopis Komenský*, 138 (4), 5-9. Citováno 27. února 2019. Dostupné z:

https://katedry.ped.muni.cz/pedagogika/wp-content/uploads/sites/17/2014/10/komensky_04_138.pdf

Memorandum. (2000). *A Memorandum on Lifelong Learning*. Citováno 28. února 2019. Dostupné z: <https://uil.unesco.org/i/doc/lifelong-learning/policies/european-communities-a-memorandum-on-lifelong-learning.pdf>

META. (2019). *Meta – společnost pro příležitosti mladých migrantů*. Citováno 16. března 2019. Dostupné z <https://www.meta-ops.cz/>

Mužík, J. (2012). *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.

MŠMT. (2018). *Akreditace v systému DVPP*. Citováno 20. listopadu 2018. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/akreditace-v-systemu-dvpp>

NIVD. (2018). *Rozcestník pro pedagogické pracovníky*. Citováno 19. listopadu 2018. Dostupné z: <http://rozcestnik.nidv.cz/front/sekce/22?idCategory=22>

NIDV. (2019). *Národní institut pro další vzdělávání*. Citováno 25. února 2019 Dostupné z: <https://www.nidv.cz/>

NUV. (2018). *Co je kvalita dalšího vzdělávání a jak ji poznat*. Citováno 19. listopadu 2018. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/kvalita-dalsiho-vzdelavani>

Palán, Z. (2002). *Lidské zdroje: výkladový slovník*. Praha: Academia.

PedF UK ČŽV. (2019). *Centrum celoživotního vzdělávání*. Citováno 10. března 2019. Dostupné z: <http://pages.pedf.cuni.cz/czv/>

Profese učitele. (2016). *Profese učitele: praxe, názory a přístupy v Evropě*. Citováno 20. ledna 2019. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/36bde79d-6351-489a-9986-d019efb2e72c/language-cs/format-PDF/source-87647397>

Průcha, J. (2014). *Andragogický výzkum*. Praha: Grada.

Průcha, J., & Veteška, J. (2012). *Andragogický slovník*. Praha: Grada.

Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2009). *Pedagogický slovník* (6., aktualiz. a rozš. vyd). Praha: Portál.

Průvodce. (2010). *Průvodce dalším vzděláváním*. Citováno 11. listopadu 2018. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/pruvodce-dalsim-vzdelavanim>

Rabušicová, M., & Rabušic, L. (Eds.). (2008). *Učíme se po celý život? : o vzdělávání dospělých v České republice*. Brno: Masarykova univerzita. Dostupné z: https://www.press.muni.cz/media/24086/ucime_text.pdf

Rýdl, K. (2002). K pojetí kvality ve školství a jejímu hodnocení. *e-Pedagogium*, 2 (1) - mimořádné. Citováno 16. listopadu 2018. Dostupné z: <http://epedagog.upol.cz/eped1.2002/mimo/clanek18.htm>

Spilková, V. (2016). Přístupy české vzdělávací politiky po roce 1989: Deprofesionalizace učitelství a učitelského vzdělávání? *Pedagogika (on line)*, 66 (4), 368-385. Citováno 8. března 2019. Dostupné z: <http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/?p=11550&lang=cs>

Spilková, V., & Janík, T. (2016). Vzdělávání a profesní rozvoj učitelů v teoretické a výzkumné reflexi. *Pedagogika (on line)*, 66 (4), 365-367. Citováno 8. března 2019. Dostupné z: <http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/?p=11553&lang=cs>

Starý, K. (2012). Profesní rozvoj učitelů: podpora učitelů pro zlepšování výsledků žáků. V Praze: Karolinum.

Statistické ročenky školství. (2018). Regionální školství – učitelé celkem (fyzické osoby, přepočtení na plně zaměstnané, začínající učitelé). Kapitola A - Vzdělávání v ČR – souhrn. *Statistické ročenky školství*. Citováno 8. března 2019. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

Strategie. (2007). *Strategie celoživotního učení ČR*. Citováno 16. listopadu 2018. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/Zalezitosti_EU/strategie_2007_CZ_web_jednos tranny.pdf

Strategie. (2014). *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020*. Citováno 16. listopadu 2018. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>

Systémový rozvoj. (2013). *Systémový rozvoj dalšího vzdělávání. Koncepční studie*. Citováno 18. listopadu 2018. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/uploads/KONCEPT/publikace/koncepce.pdf>

TALIS ČR. (2013). *Národní zpráva šetření TALIS 2013*. Citováno 18. listopadu 2018. Dostupné z: https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Mezin%a1rodn%ad%20%a1et%99en%ad/TALIS_2013_narodni_zprava.pdf

Teaching careers in Europe. (2018) *Teaching careers in Europe: Access, progression and support*. Citováno 24. ledna 2019. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/435e941e-1c3b-11e8-ac73-01aa75ed71a1/language-en>

The Teaching Profession. (2015). *The Teaching Profession in Europe: Practices, Perceptions, and Policies*. Citováno 24. ledna 2019.

Dostupné z: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/36bde79d-6351-489a-9986-d019efb2e72c/language-en/format-PDF/source-87647200>

UK (2019). *Univerzita Karlova*. Citováno 10. března 2019.

Dostupné z: <https://www.cuni.cz/>

VISK. (2019). *Vzdělávací institut Středočeského kraje*. Citováno 25. ledna 2019.

Dostupné z: <https://visk.cz/>

Výzva č. 02_18_064. (2018). *Výzva č. 02_18_064*. Citováno 30. prosince 2018.

Dostupné z: <https://opvvv.msmt.cz/vyzva/vyzva-c-02-18-064-sablony-ii-pro-hlavni-mesto-praha-verze-1/dokumenty.htm>

Výzva č. 02_18_066. (2018). *Výzva č. 02_18_066*. Citováno 30. prosince 2018.

Dostupné z: <https://opvvv.msmt.cz/vyzva/vyzva-c-02-18-066-sablony-pro-ss-a-vos-ii-vrr/dokumenty.htm>

Návrh změny zákona. (2018). *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. Citováno 14. března 2019. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSAYUBH2LV>

ZP PedF UK. (2019). *Nabídka Centra celoživotního vzdělávání Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy-programy zájmové*. Citováno 10. března 2019. Dostupné z:

<http://pages.pedf.cuni.cz/czv/zajmove-kurzy/nabidka-zajmovych-programu/>

SEZNAM ZKRATEK

AIVD	Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR
ČIA	Český institut pro akreditaci
DDM	dům dětí a mládeže
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DVU	další vzdělávání učitelů
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
NUV	Národní ústav pro vzdělávání
SŠ	střední škola
ÚPRPŠ	Ústav profesionálního rozvoje pracovníků ve školství
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

SEZNAM GRAFŮ:

Graf 1	Oblasti, kterých se pedagogičtí pracovníci v posledních 12 měsících v rámci aktivit profesního rozvoje zúčastnili - členění dle pracovní pozice	44
Graf 2	Čas věnovaný aktivitám profesního rozvoje za posledních 12 měsíců deklarovaný respondenty	45
Graf 3	Čas věnovaný aktivitám profesního rozvoje za posledních 12 měsíců deklarovaný respondenty podle věku respondentů.....	46
Graf 4	Reakce respondentů na tvrzení v souvislosti s přínosností akce DVPP pro praxi (n=85)	47
Graf 5	Reakce respondentů na tvrzení v souvislosti s neúčastí na DVPP	48
Graf 6	Postoje respondentů k tvrzením v souvislosti s kvalitou v DVPP.....	51

SEZNAM TABULEK:

Tabulka 1	Respondenti – členění dle věku a pohlaví	43
Tabulka 2	Postoje respondentů k tvrzení " <i>Pokud se vzdělávací akce DVPP neúčastním, je to proto, že jsem na konci kariéry, již se nechci účastnit DVPP.</i> "	48
Tabulka 3	Reakce respondentů na tvrzení k neúčasti na DVPP z důvodu rodinných povinností	49
Tabulka 4	Dosažená hladina statistické významnosti (p) u uvedených tvrzení	50

SEZNAM PŘÍLOH

1. Dotazník
2. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Národního institutu pro další vzdělávání
3. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Univerzity Karlovy
4. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Vzdělávacího institutu střeđočeského kraje
5. Výběr z nabídky vzdělávacích programů společnosti META, o.p.s.
6. Výběr z nabídky vzdělávacích programů společnosti INFRA s.r.o.

PŘÍLOHY

1. Dotazník

Další vzdělávání pedagogických pracovníků-jedna ze součástí profesního rozvoje

Vážení učitelé/pedagogové volného času.

Jmenuji se Michaela Nedvědová a studuji Andragogiku na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Předložené dotazníkové šetření je součástí mé diplomové práce "Kvalita v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků".

Cílem šetření je zjistit zájem učitelů a pedagogů volného času o "Další vzdělávání pedagogických pracovníků" (DVPP), identifikovat v dané skupině pedagogických pracovníků kritéria kvality DVPP z jejich pohledu účastníků DVVP a identifikovat vzdělávací potřeby a bariéry učitelů/pedagogů volného času v tomto typu vzdělávání.

Toto šetření je anonymní a všechny získané informace budou považovány za důvěrné. Dotazník obsahuje převážně uzavřené otázky s výběrem jedné nebo více odpovědí a škálové otázky. Na vyplnění dotazníku Vám postačí cca 10 minut. V případě jakýchkoliv dotazů k šetření nebo zájmu o výsledky šetření mě můžete kontaktovat na níže uvedeném e-mailu.

Děkuji Vám předem za spolupráci a Vaš čas věnovaný vyplnění dotazníku.
Michaela Nedvědová (kontakt: nedvmi01@upol.cz).

*Povinné pole

1. Jste žena, nebo muž? *

Označte jen jednu elipsu.

- Žena
 Muž

2. Kolik je Vám let? *

Označte jen jednu elipsu.

- 21-30
 31-40
 41-50
 51-60
 61 a více

3. Kterého typu školy/školského zařízení jste učitelem/pedagogem volného času? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- předškolního vzdělávání
 1. stupně ZŠ
 2. stupně ZŠ nebo nižších ročníků víceletého gymnázia
 SŠ nebo vyšších ročníků víceletého gymnázia
 domu dětí a mládeže (DDM)
 Jiné: _____

4. Ve škole/školském zařízení jste *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- členem vedení školy
 vedoucím určitého oboru (předmětu, předmětové komise)
 řadovým pedagogickým pracovníkem

5. K profesnímu rozvoji dochází uskutečňováním samotné praxe. Další složkou profesního rozvoje jsou aktivity v oblasti dalšího vzdělávání. Účastnila jste se v posledních 12 měsících některých takových aktivit? *

Označte jen jednu elipsu.

- ANO kurzy/semináře/školení DVPP, exkurze/hospitace v jiných školských zařízeních, kvalifikační program (např. vedoucí k získání diplomu), samostudium, kurzy/semináře/školení mimo DVPP a jiné *Přeskočte na otázku 6.*
 NE neúčastnila jsem se aktivit profesního rozvoje *Přeskočte na otázku 6.*

Aktivity profesního rozvoje

6. Uvedte, prosím, které z níže uvedených oblastí zahrnovaly aktivity profesního rozvoje, kterých jste se zúčastnil/a v posledních 12 měsících: *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- oborově-předmětová (prohloubení faktických znalostí v předmětech, které vyučuji)
- předmětově-didaktická (didaktika mnou vyučovaných předmětů)
- rozvoj školy, změny ve školním prostředí (klíma školy, kurikulum)
- aktuální společenská problematika (inkluze, migrace, ekologie)
- informační a komunikační technologie
- vedení a administrativa školy
- výuka průřezových dovedností (kritické myšlení, dovednost se učit)
- osobnostní rozvoj pedagoga
- Jiné: _____

7. Kdy probíhaly aktivity profesního rozvoje, kterých jste se účastnil/a v posledních 12 měsících? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- v rámci mé běžné pracovní doby, v rozvrhu se počítalo s mojí nepřítomností
- mimo pracovní dobu, což mi bylo finančně kompenzováno
- mimo pracovní dobu a byla jsem podpořen/a jiným, nepeněžitým, způsobem (např. přizpůsobení rozvrhu)
- v mém volném čase
- Jiné: _____

8. Kolik času jste aktivitám profesního rozvoje, mimo samotné praxe, v posledních 12 měsících věnoval/a? (1 den=8 hodin) *

Označte jen jednu elipsu.

- do 6 dnů
- 6-12 dnů
- 13-15 dnů
- více než 15 dnů

Vzdělávací potřeby, vzdělávací plán

9. Prosím o vyjádření se k níže uvedeným tvrzením (DVPP=další vzdělávání pedagogických pracovníků): *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	naprosto nesouhlasím	nesouhlasím	souhlasím	naprosto souhlasím	nedokážu posoudit
V naší škole/školském zařízení se pedagogové DVPP pravidelně účastní.	☐	☐	☐	☐	☐
O aktivity v oblasti DVPP (školení, semináře, kurzy apod.) mám zájem.	☐	☐	☐	☐	☐
Mám zájem osobně se podílet na tvorbě mého vzdělávacího plánu DVPP.	☐	☐	☐	☐	☐
Se svým vzdělávacím plánem DVPP jsem spokojen/a.	☐	☐	☐	☐	☐
Vzdělávací plán DVPP pokrývá mé vzdělávací potřeby.	☐	☐	☐	☐	☐
V oblasti DVPP bych se vzdělával/a více.	☐	☐	☐	☐	☐
Absence kariérního řádu má vliv na mou účast na DVPP.	☐	☐	☐	☐	☐

10. Kdo z níže uvedených osob ve vaší škole/školském zařízení se podílí na tvorbě vašeho osobního vzdělávacího plánu? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	ne, nikdy	někdy ano, někdy ne	ano, vždy	nedokážu posoudit
zástupce(i) vedení školy (školského zařízení)	☐	☐	☐	☐
vedoucí oboru/předmětu	☐	☐	☐	☐
osobně pedagog	☐	☐	☐	☐

11. Uveďte, prosím, zda níže uvedené aktivity profesního rozvoje patří mezi Vaše vzdělávací potřeby a případně jaké intenzity je tato potřeba: *
Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	aktuálně nemám vzdělávací potřebu	malou potřebu	střední potřebu	velkou potřebu	nedokážu posoudit
oborově-předmětová (prohloubení faktických znalostí v předmětech, které vyučuji)	☐	☐	☐	☐	☐
předmětově-didaktická (didaktika mnou vyučovaných předmětů)	☐	☐	☐	☐	☐
rozvoj školy, změny ve školním prostředí (klíma školy, kurikulum)	☐	☐	☐	☐	☐
aktuální společenská problematika (inkluze, migrace, ekologie)	☐	☐	☐	☐	☐

12. Uveďte, prosím, zda níže uvedené aktivity profesního rozvoje patří mezi Vaše vzdělávací potřeby a případně jaké intenzity je tato potřeba: *
Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	aktuálně nemám vzdělávací potřebu	malou potřebu	střední potřebu	velkou potřebu	nedokážu posoudit
Informační a komunikační technologie	☐	☐	☐	☐	☐
vedení a administrativa školy	☐	☐	☐	☐	☐
výuka průřezových dovedností (kritické myšlení, dovednost se učit)	☐	☐	☐	☐	☐
osobnostní rozvoj pedagoga	☐	☐	☐	☐	☐

Vzdělávací akce

13. Prosím o vyjádření se k níže uvedeným tvrzením: *
Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	naprosto nesouhlasím	nesouhlasím	souhlasím	naprosto souhlasím	nedokážu posoudit
Mám přehled o aktuální nabídce vzdělávacích programů DVPP.	☐	☐	☐	☐	☐
Nabídka vzdělávacích programů DVPP pokrývá mé vzdělávací potřeby učitele/pedagoga volného času.	☐	☐	☐	☐	☐
Akreditované vzdělávací programy DVPP jsou kvalitní.	☐	☐	☐	☐	☐
Akreditované vzdělávací programy jsou kvalitnější než neakreditované vzdělávací programy.	☐	☐	☐	☐	☐
Rating vzdělávacích institucí je funkční nástroj pro posouzení kvality vzdělávacích akcí DVPP.	☐	☐	☐	☐	☐

14. Prosím o vyjádření se k níže uvedeným tvrzením: *
Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	naprosto nesouhlasím	nesouhlasím	souhlasím	naprosto souhlasím	nedokážu posoudit
Na výběr vzdělávací akce DVPP mají vliv reference kolegů.	☐	☐	☐	☐	☐
Preferuji účast na vzdělávacích akcích "šitých na míru".	☐	☐	☐	☐	☐
Vzdělávací programy DVPP musí být přínosné pro mou praxi.	☐	☐	☐	☐	☐
Získané znalosti a dovednosti zkuším hned aplikovat v praxi.	☐	☐	☐	☐	☐
Bezprostředně po absolvování vzdělávací akce DVPP dokážu posoudit, zda se jednalo o kvalitní akci.	☐	☐	☐	☐	☐

15. Prosim o vyjádření se k tvrzením "Pokud se vzdělávací akce DVPP neúčastním, je to proto, že" *
Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	naprosto nesouhlasím	nesouhlasím	souhlasím	naprosto souhlasím	nedokážu posoudit
nejdou prostředky na financování vzdělávací akce	☐	☐	☐	☐	☐
není nikdo, kdo by mě v mé nepřítomnosti zastoupil.	☐	☐	☐	☐	☐
mám dostatek zkušeností a nepotřebuji se dále vzdělávat.	☐	☐	☐	☐	☐
jsem na konci profesní kariéry, již se nechci účastnit DVPP.	☐	☐	☐	☐	☐
chci svůj čas věnovat něčemu jinému.	☐	☐	☐	☐	☐

16. Prosim o vyjádření se k tvrzením "Pokud se vzdělávací akce DVPP neúčastním, je to proto, že" *
Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	naprosto nesouhlasím	nesouhlasím	souhlasím	naprosto souhlasím	nedokážu posoudit
mám rodinné povinnosti.	☐	☐	☐	☐	☐
se akce nekoná v místě pracoviště.	☐	☐	☐	☐	☐
jsem si ji nevybral/a sám osobně.	☐	☐	☐	☐	☐
nabízená vzdělávací akce není kvalitní.	☐	☐	☐	☐	☐
vzdělávací akce nemá konkrétní přínos pro mou praxi.	☐	☐	☐	☐	☐

17. Prosim o vyjádření se k níže uvedeným tvrzením: *
Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	naprosto nesouhlasím	nesouhlasím	souhlasím	naprosto souhlasím	nedokážu posoudit
Při výběru kurzu DVPP je pro mě důležité znát cíl kurzu DVPP.	☐	☐	☐	☐	☐
Upřednostňuji výběr vzdělávací akce DVPP, kde je přímo uveden konkrétní lektor kurzu.	☐	☐	☐	☐	☐
Když lektor erudovaně reaguje na dotazy účastníků během kurzu, jsem s kvalitou kurzu DVPP spokojen/a.	☐	☐	☐	☐	☐
Spokojenost s lektorem vzdělávací akce zásadně ovlivní moje hodnocení celé vzdělávací akce DVPP.	☐	☐	☐	☐	☐
Jsem spokojen/a, když popis vzdělávacího kurzu DVPP v nabídce koresponduje s průběhem samotného kurzu.	☐	☐	☐	☐	☐

18. Prosim o vyjádření se k níže uvedeným tvrzením: *
Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	naprosto nesouhlasím	nesouhlasím	souhlasím	naprosto souhlasím	nedokážu posoudit
Odbornost lektora je pro mě zárukou kvality vzdělávací akce DVPP.	☐	☐	☐	☐	☐
U kvalitního kurzu DVPP očekávám, že obdržím materiály, které si odnesu pro pozdější použití v praxi.	☐	☐	☐	☐	☐
Kvalitní kurz DVPP je ten, který se koná přímo na mém pracovišti.	☐	☐	☐	☐	☐
Na kvalitním kurzu DVPP se setkám s kolegy z jiných škol/školských zařízení a mám tak např. možnost vyměnit si zkušenosti z praxe.	☐	☐	☐	☐	☐
Je pro mě komplikované zjistit efektivitu kurzu DVPP.	☐	☐	☐	☐	☐

19. Děkuji Vám za vyplnění dotazníku. Na závěr Vás poprosím o Vaše osobní postřeh či poznámku k tématu DVPP...

_____

2. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Národního institutu pro další vzdělávání

Určeno pro pedagogy	Název programu	Počet hodin	Cena
Všeobecně	Brána jazyků otevřená	32	2 800 Kč
Všeobecně	Hry ve vyučování na ZŠ-nejen v matematice	8	660 Kč
Všeobecně	Vyhledávání a identifikace nadání	8	0 Kč
MŠ	Individualizace V MŠ	43	5 490 Kč
MŠ	Společné vzdělávání-inkluze v MŠ	16	1 180 Kč
MŠ a 1. st. ZŠ	Logopedický asistent	65	5 900 Kč
1. st. A 2. st. ZŠ	Objektivní hodnocení jako prvek pozitivní motivace	8	650 Kč
SŠ	Konzultační semináře pro školní maturitní komisaře	3	0 Kč
SŠ	Osobnostně sociální rozvoj pedagogických pracovníků SŠ a VOŠ	16	1 670 Kč
Vedení školských zařízení	Novinky v právních předpisech škol a školských zařízení	8	0 Kč
Pedagogové volného času	Studium pedagogiky pro pedagogy VČ vykonávající dílčí přímou pedagog. činnost	40	1 350 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle webové nabídky organizace - Národní institut pro další vzdělávání (NIDV, 2019)

3. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Univerzity Karlovy

Fakulta	Název programu	Počet hodin	Cena
Přírodovědecká (Katedra učitelství a didaktiky chemie, 2019)	Moderní technologie ve výuce chemie-učitelé gymnázií	8	2 000 Kč
	Poznáváme svět kolem nás	8	1 200 Kč
Tělovýchovy a sportu (FTVS UK, 2019)	Didaktika plavání pro učitele tělesné výchovy na základních a středních školách	8	1 000 Kč
	Instruktor školní vodní turistiky	56	4 500 Kč
Matematickofyzikální (Katedra didaktiky matematiky, 2019)	Finanční gramotnost	16	800 Kč
Pedagogická-Katedra rusistiky a lingvodidaktiky (ZP PedF UK, 2019)	Současný ruský jazyk a konverzace pro učitele ruského jazyka	8	800 Kč
Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství (CŽV PedF UK, 2019)	Studium pro vedoucí pedagogické pracovníky	4 semestry	30 000 Kč
Pedagogická-Katedra psychologie (CŽV PedF UK, 2019)	Školní pedagogicko-psychologické služby-výchovný poradce	250 (2 roky)	18 000 Kč
Pedagogická-Katedra tělesné výchovy (ZP PedF UK, 2019)	Netradiční sportovní hry ve školní tělesné výchově	32	2 825 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle webové nabídky organizace - Univerzita Karlova (UK, 2019)

4. Výběr z nabídky vzdělávacích programů Vzdělávacího institutu
Středočeského kraje

Určeno pro pedagogy	Název programu	Počet hodin	Cena
Všeobecně	Konverzační kurz anglického jazyka (A1/A2)	32	2 520 Kč
Všeobecně	WordPress – používání a správa redakčního systému ve školní praxi	8	1 300 Kč
MŠ	Využití portfolia dítěte v mateřské škole	8	1 300 Kč
MŠ	Pedagogická podpora přirozeného rozvoje řeči dětí	40+20	7 500 Kč
1. st. ZŠ	Nápadník do hodin českého jazyka	4	800 Kč
ZŠ	Vzdělávání nadaných žáků na základní škole	8	1 300 Kč
ZŠ a SŠ	Rozvoj kritického myšlení	24	3 500 Kč
ZŠ a SŠ	Mobilní dotyková zařízení – nástroj pro inovaci výuky	8	1 300 Kč
SŠ	Osobnost učitele, sebepoznání a osobní rozvoj v kontextu společnosti	8	1 300 Kč
Vedení školských zařízení	Jak se připravit na inspekci	6	950 Kč
Pedagogové volného času	Osobnostně sociální rozvoj hrou a zážitkem v zájmovém vzdělávání	8	1 300 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle webové nabídky organizace – Vzdělávací institut Středočeského kraje (VISK, 2019)

5. Výběr z nabídky vzdělávacích programů společnosti META, o.p.s.

Určeno pro pedagogy	Název programu	Počet hodin	Cena
Všeobecně	Dvojazyční asistenti pedagoga do škol (zájemci činní v Praze)	63	zdarma
MŠ	Stručný vhled do jazykové podpory dětí s odlišným mateřským jazykem v MŠ	4	zdarma
ZŠ	Elektronické zdroje, materiály a tipy pro výuku žáků s odlišným mateřským jazykem (ICT ve výuce žáků s OMJ v ZŠ)	4	zdarma
ZŠ	Čeština jako druhý jazyk při výuce ve třídě pro ZŠ	4	zdarma
ZŠ a SŠ	Úvod do výuky češtiny jako cizího/druhého jazyka pro ZŠ a SŠ (zájemci činní v Praze)	8	zdarma
ZŠ a SŠ	Metody ve výuce žáků s odlišným mateřským jazykem I. v ZŠ a SŠ	8	zdarma
SŠ	Jak podpořit žáky s odlišným mateřským jazykem na SŠ	8	zdarma
Vedení školských zařízení	xxx		
Pedagogové volného času	xxx		

Zdroj: vlastní zpracování podle webové nabídky organizace – META, o.p.s. (META, 2019)

6. Výběr z nabídky vzdělávacích programů společnosti INFRA s.r.o.

Určeno pro pedagogy	Název programu	Počet hodin	Cena
Všeobecně	Asistent pedagoga jako člen týmu	8	1 390 Kč
Všeobecně	Návyky pro osobní rozvoj	8	1 390 Kč
MŠ	Specifika práce pedagoga s dvouletými dětmi	24	4 290 Kč
MŠ	Komunikace s rodiči	8	1 390 Kč
MŠ a ZŠ	Studium pro logopedické asistenty	60	6 700 Kč
ZŠ	Aktivní učitel – inovativní metody výuky cizích jazyků	16	2 790 Kč
ZŠ	Jak rozvíjet matematickou gramotnost aneb Matematika v praxi	8	1 390 Kč
ZŠ a SŠ	Výcvikový modul mentorských dovedností	32	8 700 Kč
SŠ	Podpůrná opatření u žáků (studentů) středních škol	8	1 390 Kč
Vedení školských zařízení	xxx		
Pedagogové volného času	xxx		

Zdroj: vlastní zpracování podle webové nabídky organizace – INFRA s.r.o. (INFRA, 2019)